

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reș Ferdinand (József főherceg-utca) 2. Telefon: 151. Sűrűnyvétel: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelentik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több: :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 banf. felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 194. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Péntek, 1931. augusztus 28

Új bajok Ausztriában

Bécsből jelentik: Az osztrák pénzügyminisztérium, a jegybank és a különböző még megmaradt bankok párnázott ajtajai mögött napok óta izgatott tárgyalások folynak. Az utolsó esztendőben az összes nagybankok összeomlottak és megszűntek, úgy, hogy a régi nagybankok közül csak hárman folytatták működésüket. Ezek közül a Creditanstalt tavasszal szintén összeroppant és az osztrák államnak kellett megmentenie az insolvenciától. Most a másik két fennmaradt nagybank a *Niederösterreichische Escomptegesellschaft* és a *Wiener Bankverein* problémái foglalkoztatják az osztrák pénzügyminisztériumot, illetőleg a jegybankot. Kiderült ugyanis az, hogy megfelelő hitelek és reorganizálás nélkül sem az *Escomptegesellschaft*, sem a *Bankverein* nem folytathatják működésüket.

A szanalási tárgyalások már napok óta folynak és állítólag meg van minden remény arra, hogy külföldi tőke, illetőleg hosszabb lejáratu kölcsön segítségével sikerül a két bank fennállását biztosítani. A reorganizációt azonban feltétlenül követni fogja a két pénzintézet fúziója. Az osztrák sajtó mindeddig egy szót sem írt az *Escomptegesellschaft* és a *Bankverein* körül történő eseményekről, csupán a félhivatalos *Reichspost* tett a napokban burkolt pözlést, kuszabón álló bankfúzióra.

A készülöben levő bécsi eseményekkel kapcsolatban a „*Neue Zürcher Zeitung*” azt írja, hogy az osztrák Nemzeti Bank ismét kénytelen volt devizákat bankok szanalására fordítani úgy, hogy a jegybank devizakészlete 600 millióról 300 millióra csökkent és a Nemzeti Bank most Angliában és Amerikában keres kölcsönt.

Az osztrák pénzügyi helyzetre jellemző az „*Internationale Wirtschafts- und Verkehrszeitung*” című bécsi közgazdasági lap ma megjelent számának vezércikke, amely nyíltan Ausztria fizetéseképtelenségét deklarálja. Az érdekes közlemény, amely a bécsi sajtóban szokatlan őszinteséggel ismerteti a helyzetet, a következőképpen hangzik:

— Az osztrák kormány most akarja felvenni a beruházási kölcsön második részét. Pedig éppen a mostani idő a legalkalmatlabb. Mivel ezt az osztrák kormánynak is tudnia kell, fel kell tételeznünk, hogy az állami költségvetés mérlege még sokkal szomorubb, mint eddig hittük. Az államháztartás deficitjét 400 millió schillingre becsüljük.

— A kormány, szorongatott helyzete következtében attól félünk, hogy elfogadja a Népszövetség feltételeit és újból rabszolgaságba kerülünk.

— Össze az állami pénzügyek helyzete olyan lesz, hogy az összeomlás elkerülhetetlenné válik, ha nem hajtják végre a közigazgatási reformot. A kormány eddig lavírozott, ma azonban már tettekre van szükség. Október meg fogja hozni a döntést. Ha a kormány ezt az utolsó terminust elmulasztja, úgy más kormánynak kell átvennie az ügyeket.

— Az osztrák népet eddig megtévesztették a helyzet komolysága terén. Ennek első sorban a bécsi újságok az okai, amelyek nem töltik be hivatásukat a lakosság felvilágosítását illetően. Sokáig azonban nem lehet eltávolítani az inszolvencia jelenlegi helyzetét.

Maniu Gyula újabb audienciája

A miniszterelnökség kommunikéje — A kormány meg van elégedve Argetoianu pénzügyi politikájával — Nem sikerült ellentétet szítani a kormány tagjai között — Leszállítják egyes termékek árát

Összeállították a delegációt, amely Romániát a Népszövetség ülésén képviseli

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség ma hivatalos kommuniké adott ki, amely szerint a pénzügyminiszternek a hitelélet és a pénzintézetek szanalásának érdekében kifejtett tevékenysége a kormány helyeslésével találkozott. A legutóbbi sinaiai minisztertanácson Iorga miniszterelnök gratulált Argetoianu pénzügyminiszternek az eddig elért eredményekhez és sok szerencsét kívánt jövődő munkásságához, valamint a minisztertanács köszönetét fejezte ki eddigi működéséért. A kommuniké leszögezi azt is, hogy egyes rosszakarók megpróbálták, hogy a kormány tagjai között ellentétet szítsanak, azonban ezek az intrikák természetesen nem vezettek eredményre.

A Lupta információja szerint Maniu Gyula a közeljövőben audiencián jelenik meg a királynál. A lap jelentése megerősítést igényel, de az politikai körökben már eddig is élénk feltűnést keltett.

Bucurestiből jelentik: A kormány már összeállította annak a delegációnak a listáját, amely Romániát a Népszövetség szeptemberi ülészakán képviselni fogja. Ennek a delegációnak névsora a következő: Titulescu, Antoniade, Elena Vacarescu, Alexandra Cantacuzino és Pavel Radulescu.

Bucurestiből jelentik: A Vittorul értesülése szerint a kormány akciót indít azzal a céllal, hogy Románia külföldi felvevő piacait visszaszerezze. A kormány két-három évre szóló kötésekkel kívánja elhelyezni a román piac termékeit. A tárgyalások erre vonatkozólag már a közeljövőben megkezdődnek.

Vasilescu Carpen ipar és kereskedelemügyi miniszter hír szerint a cement, papír és egyes petroleumtermékek árainak leszállításával foglalkozik. A miniszter terve szorosan összefügg a kormány gazdasági politikájával.

Angliában is megkapja a kormány a kivételes hatalmat

Amerika politikai feltételekhez kötötte a segítségét — A szakszervezeti főtanács a bankárokat okolja a válságért — Az angol tőke jelentős része Németországban van

Macdonald októberben végleg visszavonul a politikától

Londonból jelentik: A Daily Express arról ír, hogy Macdonald, akinek októberben lesz 65-ik születésnapja, ezen a napon bejelenti a politikától való végleges visszavonulását s hosszabb külföldi utra indul. A szakszervezeti főtanács és a munkáspárt végrehajtóbizottságának együttes üléséről kiszivárgott hírek szerint, három főszónok, köztük Henderson is, a válság előidézőinek a bankárokat mondták, azért, mert a bankárok az angol tőkének jelentős részét Németországban helyezték el.

A szónokok szerint az Egyesült-Államok pénzügyi befolyása akar szert tenni az angol belpolitika terén is. Valószínűnek látszik a lapok szerint, hogy ez a gondolatmenet fogja megadni a munkáspárt részéről a nemzeti koncentráció ellen meginduló támadás alaptónusát. A Daily Herald fenntartja azt az értesülést, hogy az USA bankárai politikai jellegű előterjesztésekkel éltek. Ugyancsak a Daily Herald

foglalkozik Raniddis volt földművelésügyi miniszternek azzal a leleplezésével, amely arról ad számot, hogy a távozott kormány már elhárította 56 millió megtakarítását, azonban mindez nem volt elegendő, mert a bankárok a munkanélküli segélyeknek 10 százalékos csökkentéséhez ragaszkodtak. A szakszervezetek a nemzethez manifesztumot intéznek, amelyben éles támadásokat helyeznek el. Egyébként a lapok értesülése szerint, a nemzeti koncentráció kormánya takarékosági kérdésekben be akarja vezetni a kivételes hatalmat.

Be kívánják vezetni azt a rendszert, amely Németországban jelenleg dívik s amelynek magja az, hogy fontos ügyekben — Angliában takarékosági kérdésekben, — rendeleti úton is intézkedhessen a kormány. A rendeleteket titkos tanács dolgozná ki s adott esetben esetleg csak utólagos jóváhagyás végett terjesztené a parlament elé, már akkor, amikor a rendelet életbe lépett.

Amerikai bankcsoport alakul az angol kölcsön lebonyolítására

A Reuter-ügynökség newyorki jelentése egyébként arról ad számot, hogy erős amerikai bankcsoport van alakulóban, amelynek célja a nagy angol magánkölcsön lebonyolítása. A tárgyalásokat telefon és kábel útján szakadatlanul folytatják. Esetleg már a parlament összeülése előtt folyósítanák a nagy kölcsönt, amelyről a Wall Streeten úgy tudják, hogy 200 millió dollár lesz. Arról is szó van, hogy a kölcsönt nyilvánosan nem bocsátják ki.

Londonból jelentik: A munkáspárt Henderson javaslatára elhalasztotta a Macdonald kizárásáról szóló kizárási indítványt.

Mint Londonból hivatalosan jelentik, a Népszövetség őszi ülészakán Angliát lord Cecil fogja képviselni. Reading külügyminiszter nem megy Genfbe, Henderson minden valószínűség szerint le fog mondani az általános leszereleési konferencia elnökségéről s az is való-

színű, hogy a nemzeti kisebbségek hármasházottságának tagságáról is lemond a volt angol külügyminiszter. Amennyiben az angol választások tényleg újév körül lesznek, abban az esetben az új angol kormány már nem vesz részt a februári leszereleési értekezleten. Ebben az esetben minden valószínűség szerint más nemzet delegátusait választják be a leszereleési bizottság elnökségébe s a kisebbségek hármasházottságának tagjai közé.

Bemutatkozott a Károlyi-kormány

A miniszterelnök nagy beszéde — Magyarországon nem szabad éhezni embernek lenni — Franciaország közeledése — A magyar kormány óvakodik minden elhamarkodott lépéstől

Gróf Károlyi: „Ebben az országban felekezeti különbséget tenni nem szabad”

Budapestről jelentik: Ma tartotta meg a magyar kormány nagy érdeklődéssel várt parlamenti bemutatkozását. Erre az ünnepélyes alkalomra az ülésterem és karzat zsúfolásig megtelt és feszült várakozás közepette nyitotta meg az ülést Almássy László, a képviselőház elnöke. Mindenekelőtt a közelmúltban elhunyt Rakovszky István volt magyar miniszterelnököt parentálta el kegyeletes szavakkal, amelyeket a Ház néma csendben hallgatott végig. *Zaj csak akkor tört ki, amikor az új kormány tagjai bevonultak a terembe és elfoglalták helyeiket. A jobboldal eljenzett, a szélsőbaloldal padjai felől azonban élesen hangzottak az általános titkos választójogot követelő kiáltások. A polgári ellenzék ezzel szemben méltóságteljes magatartást tanúsított és tartózkodott minden hangulatnyilvánítástól.*

Amint a zaj elült, gróf Károlyi Gyula miniszterelnök emelkedett szólásra s belekezdett programbeszédébe. Előbb alig hallható, halk hangon beszélt, úgy, hogy szavait csak a legközelebbi padsorokban hallották, utóbb azonban egyre emelkedettebben fejtette ki programját:

— A mai nehéz helyzetben — vezette be gróf Károlyi Gyula a beszédét — az ország jelenlegi súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyai mellett a kormány legsürgősebb feladatának tekinti azt, hogy ezt az állapotot rendbehozza...

Szedes Ferenc szociálista: Amit tíz év alatt a Bethlen-rezsim tönkretett...

Almássy elnök Szedes Ferencet ezért a közbeszólásért rendreutasítja.

Majd a miniszterelnök így folytatta a beszédét:

A takarékosági elvnek nem szabad kárt okozni

— Az a kívánság hangzott el, hogy a kormány nagyobb takarékoságot érvényesítsen. Valóban a jelenlegi szituációnak parancsoló szükségessége szigorú takarékoságot követel az államháztartás egyensúlyozására. Az államháztartásnak azonban szüksége van a jövedelmek fokozására is és ez az egyensúlyozás, az általános takarékoság, valamint a jövedelmek emelése lényeges terheket kénytelen róni a lakosság vállaira. Ezek természetesen maguk után vonják a fogyasztóképeség csökkentését és csökkenteni fogják a munkaalkalmakat is. Mindamelllett a kormány kiterjeszti a figyelmét arra, hogy a takarékosági elvnek gyakorlati érvényesítése ne okozzon károkat. Bizom abban, hogy a 33-as bizottság megkönnyíti a nehéz feladatunkat és hogy praktikus intézkedéseivel megtalálja a helyes mértéket minden irányban. Egy percig sem akarom azt a hitet ébreszteni, mintha ezért nem érezné magát a kormány felelősségének tudatában, de a 33-as bizottság nagyarányú erkölcsi segítséget jelent lelkiismeretének, hogy intézkedéseit a kiküldött szakértők véleményezése alapján fogantathatja.

Meg kell semmisíteni akik a jogrendet veszélyeztetik

Ezután áttért gróf Károlyi Gyula a gazdasági terveinek ismertetésére:

— A kormány legfőbb intézkedéseinek tekinteti azt, hogy a szárazság sújtotta vidékek segítségére siessen és a lakosságot vetőmagokkal lássa el. Bármilyen anyagi áldozatokat is követel, de nem szabad ebben az országban éhezni embernek lennie. Ugyancsak elsőrendű kötelességemnek tűzöm ki, hogy a kormányom a jogrendet biztosítsa. Ezt a közrendet nem úgy értelmezem, hogy az a karhatalom segítségének igénybevételevel jön majd létre, hanem úgy, hogy akik és amíg azt veszélyeztetik, azokat kell megsemmisíteni. (Zajos taps a jobboldalon.)

Nagyfontosságú bejelentések következtek ezután:

— Minden félreértés elkerülése végett, miután itt, ebben a Házban engem, egyéniséget csak kevesen ismerik, ki kell jelentenem, hogy ebben az országban felekezeti különbséget tenni nem szabad. Én csak polgárt és polgárt ismerek és közöttük legfeljebb olyan disztinkciót vonok, hogy ki milyen mértékben tesz eleget hazafiúi, állampolgári kötelességének. (Most már a polgári ellenzék is tapsolt.)

Fel szólalások a baloldalon: Nagyszerű hazafiak, kisibolták a vagyónukat.

A francia kölcsönnek nem volt politikai feltétele

— Németországgal szemben változatlan a jóviszonyunk — folytatta a miniszterelnök. — Franciaország részéről az utóbbi időben örvedetes közeledést tapasztalhatunk, hiszen Franciaország jóindulata segített hozzá bennünket az ötmillió fontos kölcsönhöz, anélkül azonban, hogy ezért bármilyen belpolitikai feltételeket kötött volna ki. Amerikában, Angliában, Törökországban és Lengyelországban szintén a legnagyobb megértést tanúsítják irányunkban. A gazdasági szerződéseinket Németországgal, Ausztriával és Romániával nagyjából megkötöttük és kereskedelmi szerződéseket illetően is sikerrel kecsegtető tárgyalásokat folytatunk Franciaországgal és Csehszlovákiával. Exportunk fejlesztése a mezőgazdasági termékek kiviteli lehetőségét fogja eredményezni.

— Más országokkal szemben is javulnak az összeköttetések és ha vannak is elintézetlen ellentétek, az erre vonatkozó munkálatok a legjobb úton haladnak. Ki kell jelentenem, hogy a magyar kormány óvakodik fog minden elhamarkodott lépéstől, amely nem hogy nem célravezető, de csak bajba sodorná az országot. A magyar kormány az ilyen lépéstől távol tartja magát.

Végül arra kérte a Házat, hogy ne most, hanem tettei után bírálja meg tevékenységét és ezzel be is fejezte szavait, amelyek után elementáris erővel csattant föl az egész Ház tapsa, csak a szociáldemokraták tartózkodtak a tetszésnyilvánítástól.

A miniszterelnök szavaival elsőnek Rubinek István, az egységes-párt ügyvezető-alelnöke foglalkozott. Üdvözölte az új kormányt és örömeinek adott kifejezést, hogy a kormány a belső rendet a zavar megszüntetésével kívánja biztosítani. Majd így folytatta szavait:

A keresztény-szociálista párt támogatja Károlyit

— Ha a kormány programja csak egyetlen egy pontban kristályosodna ki, abban, hogy nem akar éhezni embert látni az országban, az is gyönyörű.

Ezután megnyugvástkeltőnek jelentette ki a miniszterelnök szavait a felekezeti békéről, amire a szociálisták ismét közbekiáltanak:

— Persze, most tömjénezik a zsidókat, mert pénz kell...

Wolff Károly a keresztény-szociálista-párt nevében biztosítja gróf Károlyit a támogatásáról. Feltűnően kihangsúlyozza, hogy természetesen találja azt, hogy a kormány nem ismer felekezeti különbséget.

Közbeszólások a baloldalon: A Sipőcz-eset!

Wolff után Peyer, Károly, szociálista beszélt:

— Nem tudom még Bethlen lemondásának okát, mert most is titokban tartják, de mindenestre örülök a bukásának, mert ezzel legálább megszűnt a pótolhatatlanság legendája.

Kritizálta a volt kormány működését, felhívta bűneit és pazarlás vádját emelte ellene, ezért azt javasolta, hogy helyezték vád alá a leköszönt kabinetet. Helytelenítette, hogy a volt kormány pazarló miniszterei a jelenlegi-

A miniszterelnök azonban nem hagyta zavartatni magát:

— A kormány elkövetkezendő intézkedéseitől függ az államháztartás egyensúlyának rendbehozatala. Ennek elengedhetetlen feltétele az, hogy sikerüljön a rövidlejáratú kölcsönök meghosszabbítása. Kötelező ígéretet ennek keresztülvitelére nem tehetek, de azt hiszem, erre nem is vár tölem senki sem választ. A kormány ténykedését kizárólag a kibontakozáshoz vezető intézkedések kötik le és ki kell jelentenem, hogy más belpolitikai problémával egyelőre nem is kívánunk foglalkozni.

Ezután a külpolitikai programra tért rá:

— Magyarország külpolitikája szinte börtönszerűen elszigetelt volt és a kapuját az olasz barátság nyitotta meg. Az olasz-magyar barátság azonban nem irányult más országok ellen és ez a rokonszenv nem is rontotta, sőt javította külpolitikai nézőszögből tekintett viszonyainkat.

Szocialista közbeszólások makarónit, citromot emlegetnek. Olaszországot gunyolva és hangosan abcugolják Mussolinit.

ben is helyet foglalnak. Majd munkanélküliséget követelt és szavait így folytatta:

— Ezek az emberek most még a Dunának mennek vagy revolvért vásárolnak. Nem késik azonban az idő, hogy a péküzletekbe mennek, ahol legalább enni lehet...

Óriási zaj tör ki erre a forradalmi ízű bejelentésre, a szociálisták kiabálnak; hogy mit, azt nem lehet érteni. A rend csak nehezen áll helyre és ekkor Farkas Tibor független kisgazda-párti emelkedett szólásra, aki időszerűnek nyilvánítja a szociálista fenyegetést akkor, amikor a kormány munkaprogramjának bejelentéséről van szó.

Friedrich István a következő szónok, aki a keresztény ellenzék nézetét tolmácsolja és kijelenti, hogy bár tiszteli gróf Károlyi személyét, a gróf Bethlentől átvett rendszere miatt ellenzéki állásponton marad. Véleménye szerint a szomszédokkal modus vivendit kell keresni, hogy a gazdasági megélhetést biztosíthassák az ország minden lakójának.

Gaál Jenő a teljes takarékoságot sürgette és azt kérte, hogy ne emeljék az adókat. Leszögezte, hogy zsidó ember létére bizalommal viseltetik a kormánnyal szemben, bár az erősen keresztényi alapon áll. Aggódását fejezte ki Ernst Sándor numerus clausus-bejelentései miatt, azonban, amíg nem ismeri részletesen azokat, nem kíván vitát provokálni.

Ezután Almássy László elnök szünetet rendelt el és a vita folytatását holnapra halasztotta.

Budapestről jelentik: Ma délután 5 órakor Károlyi Gyula gróf elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen azokkal a takarékosági javaslatokkal foglalkoztak, melyeket az ellenzék a 33-as bizottság tegnapi ülésén terjesztett elő. A kormány a maga álláspontját az ellenzék javaslataival szemben a bizottság szombati ülésén fogja ismertetni. A minisztertanács ma ugyancsak tárgyalta az állam és az önkormányzatok személyi kiadásainak csökkentéséről szóló tervezetet. A tanácskozások este 10 órakor értek véget.

Dr. VUIA SALVATOR,

a bábaképző új igazgató-főorvosa elfoglalta helyét az intézet élén

Az aradi bábaképző-intézet igazgató-főorvosának, Albu István dr.-nak tragikus halála után az egészségügyi miniszter ideiglenesen Schmidt János dr. kórházi főorvost bízta meg az intézet vezetésével.

Most leérkezett miniszteri értesítés szerint az aradi bábaképző-intézet élére — amint jeleztük — VUIA Salvator dr. temesvári főorvost, az ottani szülészeti klinika igazgatóját nevezték ki. VUIA Salvator dr. már át is vette az aradi bábaképző vezetését, ezzel egyidejűleg megkezdődött a temesvári intézet átadása is, melynél szintén személyesen jelen van VUIA dr. igazgató-főorvos.

Az aradi bábaképző vezetője magánrendeléseit is megkezdte az intézetben.

Kik veszítették el pénzüket Rothschildék amszterdami bankjánál

Erdekes nevek az Amstelbank hitelezői listájából. A könnyelmű gazdálkodás — Emil Ludwig és Max Pallenberg a betétesek között — Fritzi Massary idegösszeroppanása — Az Amstelbank kényszeregyezése

Bécsből jelentik: A bécsi Creditanstalt összeomlásának egyik mellékhatása az amszterdami „Amstelbank” bukása, amelyről amiképpen részletesen beszámoltunk.

Az Amstelbank a bécsi Rothschild-ház érdekkörébe tartozik és a Creditanstalt inflációs alapítása külföldi üzletek, helyesebben mondva spekulációs „schiebolások” céljaira. Az Amstelbank vezetői, akik azonosak voltak a Creditanstalt irányítóival, épp oly könnyelműen gazdálkodtak Amszterdamban, mint Bécsben. Amikor nyilvánosságra került a Creditanstalt összeomlása, az Amstelbank is válságba került és sorsa még mindig bizonytalan. Egyelőre másfél éves moratóriumot kapott, felszámolása azonban elkerülhetetlen és könnyen megtörténhetik, hogy hitelezői, részvényesei és betétoi elvesztik pénzüket. Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége ma megszerezte az Amstelbank hitelezőinek mindaddig titokban tartott listáját, amelyből az alábbi érdekes neveket közöljük le:

Oszták Nemzeti Bank	1,000,000 dollár
Ir Nemzeti Bank	3,000,000 dollár
Mundus Fabutor R.-T.	412,000 dollár
Gautsch báró, Bécs	150,000 dollár
Schweizerischer Bankverein	2,000,000 dollár
Blanchart & Co. bankház Zürich	730,000 dollár
Egy „Unitas Valuz” nevű Liechtensteinban bejegyzett magyar szindikátus	235,000 dollár

A hitelezői listában egy csomó híres osztrák és német művész, író és tudós is szerepel. Így jelentős összegeket helyeztek el az Amstelbanknál Emil Ludwig, a nagynevű író, valamint Max Pallenberg és Fritzi Massary, a népszerű berlini művész-házaspár. Egy bécsi előkelő ügyvéd nemcsak saját, de klienseinek pénzét is elvesztette. Az Amstelbank az utolsó években ezenkívül mintegy 800,000 dollár értékű pénztárjegyet helyezett el Ausztriában és természetesen ezeknek tulajdonosai is futhatnak pénzüik után.

Igen érdekes az Amstelbank adósságai listája is. Így például Ehrentest igazgató, aki a Creditanstaltot is fantasztikus összegekkel károsította meg, 1,575,000 hollandi forinttal tartozik az Amstelbanknak. Egy Fryman nevű londoni nagyiparos tartozása 9,300,000 hollandi forintot tesz ki.

Egy csomó magyar, csehi és osztrák arisztokrata neve is szerepel az Amstelbank adósságainak listáján. Az osztrák arisztokraták összességükben 3,600,000, a magyarok majdnem

A portugál kormány még nem ura a helyzetnek

Három légi állomás lázadt fel. — Hiányzanak a közelebbi hírek Portugáliából.

Sevillából jelentik: Spanyol földre leszállott portugál zendülő pilóták elmondották, hogy a felkelés egészen komoly jellegű. Nem valószínű, hogy a forradalmi megmozdulást a portugál kormány máris teljesen leverte volna. Három légi állomás fellázadt s a zendülés kezdetén máris komoly sikereket értek el. A zendülők több fontos stratégiai pontot elfoglaltak. Közelebbi hírek még nincsenek Portugáliából.

Párisból jelentik: A Havas-iroda lisszaboni jelentései alapján közli, hogy a portugál forradalom következtében fogantatott letartóztatások egyre tartanak. Eddig több mint 500 letartóztatás történt. Több forradalmárnak sikerült elmenekülnie. Riberio ezredes, Belmona hadnagy és Sebastiano sorhajóhadnagy repülőgépen spanyol földre menekültek. A felkelők repülőgépei a bombázás során négy polgári egyént megöltek, sokat pedig megsebesítettek.

5,000,000, a csehek pedig körülbelül 4,000,000 hollandi forinttal szerepelnek az adósok listáján.

Fritzi Massary, az ismert berlini színésznő, Max Pallenberg felesége, a Wiener Allgemeine Zeitung jelentése szerint idegösszeroppanásban súlyosan megbetegedett úgy, hogy szanatóriumba kellett vinni. Az idegbetegséget férje teljes anyagi összeomlása okozta. Max Pallenberg egész vagyona, mint ismeretes, a csődbejutott Amstelbanknál kamatozott.

Sipőcz dr. budapesti polgármesternek Ellene fordultak a nők, akik, míg nőlen volt, virággal halmozták el — vagy a pártja között A polgármester külföldre utazott

A magyar főváros politikai és társadalmi köreiben nagy felfordulást idéztek elő azok a bonyodalmak, amelyek Sipőcz Jenő dr. polgármester házassága nyomán támadtak. A mai idők felekezeti türelmetlenségének jellegzetes kordépe ez az eset. Wolff Károly keresztény községi pártja hadjáratot indított pártjuk egyik vezéralakja ellen, mert az zsidó nőt vett feleségül.

A keresztény községi párt vezetősége azonban még nem adott fel minden reményt. Egy szerűen arra számítanak, hogy Sipőcz Jenő elválik a feleségétől. Erre szerintük megvan a mód, mert egyházilag nem történt meg az esküvő. Ugyanis, ha a katolikus egyház szertartásai szerint esküdtek volna meg, úgy a házasság felbonthatatlan szentség és azon változtatni nem lehet. A keresztény községi párt egyes vezetői nyíltan beszélnek róla, hogy Sipőcz Jenő polgármester válik. Ha a válást kimondja a bíróság, úgy a keresztény községi párt elfelejt mindent és Sipőcz polgármesterrel szemben bizalma újra helyreáll.

Sipőcz bizalmas barátjára, Bednartz Róbert apátplébánosra esett a választás, hogy Sipőcz polgármester házassági ügyének kibontakozását intézze.

Wolff Károly maga a párt vezetőinek felfogása szerint erre a feladatra nem nagyon alkalmas. Tuláságosan rideg is a felfogása ilyen kérdésekben. Wolff beszélt Sipőcczel. Azt, hogy kettejük között mi játszódott le, senki sem tudja, de a Wolff-párti bizottsági tagok információja szerint így állította volna fel a tételt Sipőcz polgármesternek:

— Válassz az asszony vagy a párt között. Sipőcz ellen főleg a keresztény női tábor dolgozik, amelynek hölgyei eddig bálványozták a nőtlen polgármestert. Ha Sipőcznek névnapja, születésnapja, vagy valamilyen jubileuma volt, elsősorban a keresztény női tábor vonult fel, elhalmozták virágokkal, ajándékokkal, szeretetük és ragaszkodásuk megnyilatkozásaival. Az a nagy bámulat, amely 15 éven keresztül Sipőcz Jenő személyét körülfogta, egy pillanat alatt eltűnt.

Wolff Károly nem hagyhatta számításán kívül a keresztény női tábor elkeseredését és a beavatottak szerint rideg állásfoglalásának ez az igazi indoka. A párt intézői összedugták a fejüket és kibontakozást kerestek.

Sipőcz Jenőnek régi barátai vannak a párt vezetői között, akik azt hangoztatták, hogy mégis csak meg kellene menteni Sipőczöt és lépése miatt nem lehet vele teljesen megszakítani az együttműködést.

A hosszas beszélgetéseknek az volt a vége, hogy abban az esetben, ha Sipőcz elválik feleségétől, a párt tovább is ragaszkodni fog személyéhez és elfelejtik a közbejött „epizódot”.

Bednartz Róbert apátplébános, a keresztény községi párt egyik vezető tagja, ma

Bécsi lapok jelentése szerint az Amstel-bank osztrák hitelezői a bécsi kereskedelmi bizottságnál csődnyitási indítványt tettek. A csődnyitási indítványokat egy kivételével visszavonták. A kereskedelmi bíróság tegnap tárgyalta ezt a csökkérelmet. Az Amstel-bank megbízottja mindjárt a tárgyalás elején azt az indítványt tette, hogy a bíróság engedélyezzen számára a hét végéig haladékat a kényszeregyezési eljárás megindítása iránti kérelem benyújtására. E kérelem benyújtására az a körülmény kényszeríti, hogy a bank mindenesetre egyenlő arányban akarja kielégíteni valamennyi hitelező igényét. A bíró helyt adott az Amstel-bank megbízottja kérelmének és a tárgyalást augusztus 29-éig elnapolta. Általában azt hiszik, hogy a bank képviselője ez időpontig benyújtja a kényszeregyezési eljárás megnyitására irányuló indítványát. Az Amstel-bank Ausztriában levő vagyona mintegy 100 millió schilling.

reggel Grácba utazott Sipőcz Jenő polgármesterhez.

A hivatalos kommuniké szerint, Sipőcz Jenő polgármester mandulagyulladásal lakásán fekszik. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak. A polgármester nincs Budapesten, hanem Grác mellett, a Judendorffi szanatóriumban tartózkodik. Sipőczné tegnap Grácba utazott Budapestről.

Megnyílt a francia piac a magyar buza előtt

Aláírták a kereskedelmi szerződést

Lillafüredről jelentik: A magyar-francia kereskedelmi tárgyalások ma befejezést nyertek. A Magyarország és Franciaország között megkötött pótegyezményt ma délután már parafálták is. Az egyezményben Franciaország a magyar búzának kedvezményes elbánást biztosít, hogy így megnyissa a magyar buza előtt a francia piacot. Ezzel szemben Magyarország bizonyos francia iparcikkeknek jelentékeny kedvezményt nyújt. A pótegyezményt magyar részről Nickl Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, míg francia részről de Vienne budapesti francia követ írta alá.

Budapestre féláru utazás augusztusban
Igazolványok: SANDOR FERENC hiv. menet-
jegyirodájában.

Vakmerő betörés a Marosparton

A megriasztott betörő csak egy kalapot, meg egy köteg kulcsot tudott magával vinni.

Az elmúlt éjszaka vakmerő betörést követtek el Drbochlav Jaromir cukorgyári mérnök marosparti lakásában. A betörő a folyosón át hatolt a lakásba, több szobát végigjárt, azonban, ugylát-szik, hogy közben valami neszre lett figyelmes és abban a hitben, hogy figyelmesek lettek „munkájára”, elhagyta a lakást. Mindössze a mérnök kalapiját és egy köteg kulcsot vitt el magával.

A helyszínrre a rendőrségről Margescu komisszár szállott ki, aki megejtette a vizsgálatot. Margescu komisszár a szomszédos ház körül is, ahol Marinescu Miklós CFR tisztviselő lakik, gyanús nyomokat látott és megkérdezte a tisztviselőt, hogy lakásukról nem vittek-e el semmit. Marinescu kijelentette, hogy semmi sem hiányzik, de később eszébe jutott, hogy az elmúlt éjszaka nyitva hagyták a padlást. Amikor aztán felmentek a padlásra, megállapították, hogy a betörő itt is látogatást tett és a padlásról egy bőröndöt és különböző holmikat vitt magával. A nyomozás folyik.

A vadállatokat meg lehet tekinteni reggel 8-tól este 8 óráig. A vadállatok etetése délelőtt 11-12 óra között.

CIRCUS-Illeeb és állatsereglete megérkezett!

A Béla-téren ma és a következő napokon nagy nemzetiségű artisták és artistanők, ugyancsak az öt világérsz különböző vadállatai. Kezdeté este 9 órakor.

Vasarnap és ünnepnap délután 4 órakor ifjúsági előadások.

Félmillió lej hamis ezres a temetői sirkő alatt

Szenzációs lelet a kolozsvári temetőben — Nagyszabású pénzhamisítási bűnygyben nyomoz a kolozsvári rendőrség — Bánffyhyunyon leplezték le az első hamis ezrest

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség tegnap nem mindennapi érdekességű leltartóztatásokat fogantatott. A bánffyhyunyadi rendőrségtől értesítés érkezett a bűnygyi osztályhoz, amely szerint Bánffyhyunyon hamis ezer lejesek kerültek forgalomba. A bánffyhyunyadi nyomozás számai Kolozsvárra vezettek, mert a hamis pénz terjesztésén tettenért parasztember vallomása szerinte a hamis ezresek Kolozsváron vannak elhelyezve.

Tegnap Bánffyhyunyon egy parasztember tettenért vásárolt a piactéren. A tettenért öt-ezer lejt fizetett ki a vevő, aki a tettenért együtt hamarosan el is távozott. Közben a tettenért tulajdonosa a bankba ment, ahol adósságát akarta kifizetni. Itt a bank pénztárosa azonnal észrevette, hogy mind az öt ezer lejes hamis.

A megkárosított parasztember azonnal a rendőrségre ment, ahol megtette a bűnygyi feljelentést a tettenért vásárolt parasztember ellen. A rendőrség a személyleírás alapján megindította a nyomozást és az egyik korcsmában meg is találták a tettenért megvevő parasztembert. Meg-

mozásakor még három ezres bankót találtak nála, amelyekről megállapították, hogy hamisak.

A parasztembert letartóztatták s a rendőrségre kísérték, ahol megkezdtek kihallgatását. A kihallgatás során a tettenért hamispénz-terjesztő azt a vallomást tette, hogy a pénzt Kolozsváron kapta, abból a célból, hogy élőállatot vegyen érte, amit aztán ha olcsóbban is, mászárónál értékesítsen.

A megadott adatok nyomán a kolozsvári rendőrség letartóztatta Kolozsváron Bálint Árpádot és Vass Ferencet. Bálint Árpád egyike az ismert betörőknek, aki nemrég szabadult ki a kolozsvári ügyészség fogházából.

Vass Ferenc, aki Bálint bűntársa volt, a

rendőrségen beismerte, hogy nagyobb mennyiségű ezres bankjegyet bíztak rájuk, de azokat nem ő, hanem egy nagyszabású pénzhamisító banda gyártja a vidéken. Bálint és Vass a vallatás során beismerték, hogy a pénzt az egyik kolozsvári temetőben rejtették el. A két letartóztatott elvezette a detektíveket a Petőfi-uccai temetőbe, ahol az egyik sirkő tövében vaskazettában 500 darab 1000 lejes bankjegyet találtak.

A hamis félmillió lejt a rendőrség azonnal lefoglalta és Draghiciu rendőrigazgató megkezdte a nyomozást annak megállapítására, hogy hol készítik a hamis bankjegyeket. Valószínűnek látszik, hogy az utóbbi évek legnagyobb stíli pénzhamisító bandáját leplezték le, mely rendkívül sikerült hamisítványokat készített, amelyeket csak nagyon gyakorlott emberek ismerik fel. A rendőrség a bánffyhyunyadi kapitánysággal egyetértve, széleskörű nyomozást indított a pénzhamisító banda kézrekerítésére.

Visszahelyezték állásába Aradváros főorvosát

Megérkezett Aradra a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőség hivatalos rehabilitációja Cucu Vazul dr. városi főorvos ügyében — Kudarcot vallott az indokolatlan hajsza —

Az aradi polgármesteri hivatalba ma érkezett le dr. Cucu Vazul városi főorvos ügyében a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőség határozata, amelynek értelmében az alaptalanul megvádolt főorvos feltűzését megsemmisített és egyúttal visszahelyezi előbbi állásába. A temesvári egészségügyi vezérfelügyelőség határozatát azonnal közölték dr. Cucu főorvossal, azt tudomásul vette.

Annakidején Aradon nagy feltűnést keltett az a hajsza, melyet Beréczkyné-Ficzay Aranka sorozatos feljelentésekben intézett dr. Cucu Vazul városi főorvos ellen, azzal vádolván a főorvost, hogy elmeállapota felől hamis orvosi bizonyítványt adott ki. Az ügy komolyabb méreteket éppen akkor öltött, amikor a főorvos szabadságon volt, mire természetesen dr. Cucu

félbeszakította szabadságát és azonnal hazajött Aradra, hogy az alaptalan vádak alól tisztázza magát. Hazaérkezése után már itthon várta a főorvost a büntetőbírószág idézése, amely arra való tekintettel, hogy dr. Cucu a tisztviselői törvény értelmében a miniszter azonnal felfüggesztette állásától, pár nap alatt kitiizte a tárgyalást. Zih József táblabíró, a büntetőbírószág vezetője a tárgyalás során az alaptalanul megvádolt főorvost felmentette a vád és annak következménye alól és az ítélet írásba adta ki dr. Cucunak, míg a másolatát elküldte a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőségnek. A temesvári egészségügyi vezérfelügyelőség pedig a büntetőbírószág felmentő ítélete alapján dr. Cucu Vazul főorvost teljesen rehabilitálta és azonnali hatállyal visszahelyezte előbbi hivatalába.

Botrány a Női Szépség élethűen illusztrált párisi előadásán

A meztelen lányt betolták, azután 12 Eva vetkőzni kezdett a pódiumon... — Csak a gyors menekülés óvta meg Cinqueplanque professzort az elnászpágolástól

Párisból jelentik: A Salle des Prétersben Cinqueplanque professzor, az Ecole Normale tanára, előadást tartott a párisi nők szépségéről. Ez az előadás, amelyet a divatos Páris legelőkelőbbjei hallgattak végig, óriási botrányba fulladt.

Az előadás pont hét órakor kezdődött meg. A professzor „illusztrálts” előadást tartott. Tizenkét párisi manekint vonultatott fel és rajtuk mutatta be a párisi nő szépségének különböző fajtáit. Az első hölgy kombinében jelent meg. A közönség egy része kicsit feszengett, de azért nem volt baj. Cinqueplanque professzor magyarázatai ugyan kissé füszeresek voltak, de a közönség egy részének ez még tetszett.

A következő hölgy már teljesen fel volt öltözve. Ezen Cinqueplanque tanár ur azt mutatta be, hogyan mozog felöltözve a sikkes párisi nő. A megdöbbenés moraja zúgott fel a következő „bemutatásnál.” Egy teljesen meztelen nőt toltak ki az előadó pódiumra és csak néhány perc múlva derült ki, hogy viaszbábúról van szó. A kitűnő professzor egy párisi szobrásszal megmintáztatta a párisi nő panoptikum-szerű élethűséggel készült aktját. Ezen megmutatta, hogy a párisi nőnek milyennek

kell lennie és milyen a párisi nőtája. Nem magas, meglehetősen gömbölyű, de végtelenül finom és karcsu. A magyarázat többi része nem tűr nyomdafestéket.

A botrány a következő számmal tört ki. Mind a tizenkét hölgy kijött a pódiumra és Cinqueplanque professzor magyarázni kezdte, hogyan kell vetkőznie a párisi nőnek. A tizenkét hölgy sorban gyakorlatban is bemutatta, amit a tanár ur a vetkőzésről magyarázott. Az első nő illusztráló bemutatkozását még csak eltűrte valahogy a közönség, de amikor a második folytatta, püsszegések hallatszottak és a professzor még nem ért el a harmadikhoz, amikor falrengető tütyülés és kiáltás tette lehetlenné a professzor előadását. Amikor pedig Cinqueplanque folytatni akarta az előadást, a közönség egy része elindult az előadói emelvény felé. Csak gyors menekülés mentette meg a professzort attól, hogy a közönség alaposan el ne nászpágolja. Az előadás után Cinqueplanque kifejtette, nagyon csalódott a párisiakban. Azt hitte, hogy érettek már hasonló előadás meghallgatására, azonban legnagyobb megdöbbenéssel látja, hogy a párisi nép sem „elég érett” még arra, hogy komoly „esztétikai” előadást végighallgasson.

Befejezést nyert az eszperantóvilágkongresszus

A száz márká határátlépési díj miatt kevés német delegátus jelent meg.

Ai Krakóban (Lengyelország) megtartott XXIII-ik eszperantó világkongresszus most fejeződött be, amelyen az általános érezhető gazdasági válság ellenére is mintegy 800 résztvevő volt. A kongresszusra valóban jóval többen jelentettek be részvételüket, azonban a német megbízottak legnagyobb része kénytelen volt a határátlépőkre kivetett 100 birodalmi márka illeték miatt otthon maradni. A megérkezés napján ismerkedési estély volt. A kongresszus első napja istentisztelettel és eszperantó nyelvű prédikációval kezdődött. Ezt követte az ünnepélyes megnyitó ülés. A kongresszust ez alkalommal a kormány képviselője és a különböző államok megbízottai üdvözölték. A román kormány részéről H. Hara bagiu tartott üdvözlő beszédet. Ezután több napon át tartó munka, illetőleg szak-ülések következtek. A kongresszus utolsó napjai kirándulásokkal teltek el. Így megtekintették a világhírű vilácskai sóbányát is. A kongresszust „nemzetközi népviseleti jelmezbál” zárta be, melynek évente nagy sikere van.

A legnagyobb krakkói napilap, a „Kuryer Codzienny” mindennap 2 oldalas eszperantó nyelvű melléklettel jelent meg. A városi tanács határozata alapján egy ucca nevet Dr. Zamenhofra változtatták át, aki tudvalevőleg az eszperantó megalapítója volt. A párisi főpolgármester és a francia eszperantisták meghívására a kongresszus elhatározta, hogy a jövő évben Párisban gyűléssze. A kongresszus után a résztvevők legnagyobb része Bialistokba utazott, dr. Zamenhof szülővárosába, ahol dr. Zamenhof szobrának ünnepélyes leleplezése volt óriási tömeg jelenlétében. Majd Varsót keresték fel a kongresszisták, ahol a lengyel köztársasági elnök dr. Moscicki előtt hódolatukat fejezték ki. Ezután a kongresszus résztvevői, akik több mint 30 nemzetet képviseltek, hazájukba tértek vissza.

Zollfrei, Postfrei, Teillzahlungen.

Solange ich hier bin, hat man die beste Gelegenheit, die neuesten Bücher, wie Lexika, Enzyklopädien, Weltgeschichte, Kunstgeschichte, Sittengeschichte, sowie die Werke des weltberühmten Sexualforschers Prof. Dr. MAGNUS HIRSCHFELD und Romane sich anzuschaffen. Adresse in der Administration des „Aradi Közlöny”.

Elhalasztotta a Népszövetség anémet — osztrák vámunió tárgyalását

Nem mernek hozzányúlni a kínos kérdéshez.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai levelezője megbízható forrásból nyert értesülés alapján írja, hogy a Népszövetség ászki ülészakán nem fogják tárgyalni a német-osztrák vámunió kérdését. Ezt a roppant kínos és sok bizonyalomra okot adó kérdést csak januárban tárgyalja majd a Népszövetség.

NE
FELEDJE EL?
HOGY

SZEPTEMBER 6-án

van a Kolozsvári Mentő Sorsjegy IV-ik huzása. Minden sorsjegy résztvesz az összes huzásokon, Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Postán is megrendelhetők 19 lei portókötséggel.

Főbizományos: ECKSTEIN TIVADAR Arad, Str. Vidra 1.
Központi Sorsjegy Iroda Cluj, S.r. Memorandumul 16.

Iorga legújabb iskola-rendeletei

A tanároknak és tanárnőknek szeptember elsején a helyükön kell lenniük — Intézkedések a tanérok és a tanítványok ruházatáról — Politikai sajtókampány indult Bucurestiben a miniszterelnök ellen — A konstancai „nyilatkozat” története

Bucurestiből jelentik: Iorga miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter a közelgő iskolai év megkezdésével kapcsolatban — amint a Rador jelenti — ma több rendeletet adott ki. Az első rendelet szerint az összes régi tanárok és tanárnők, az újonnan kinevezett tanárok és tanárnők szeptember elsején kötelesek megjelenni iskolájukban, ahol Veni Sancte-kor esküit fognak tenni. A miniszterelnök nyomatékosan figyelmezteti az összes tanárokat, hogy az eskütételnél mindnyájan ottlegyenek, mert a késedelmeskedőket azonnal meneszti állásukból. Egy másik rendelet szerint az összes tanulók az új iskolaévben egyenruhát kötelesek viselni, sőt egyforma szandálban kötelesek járni. A harmadik rendelet kimondja azt, hogy az összes állami középiskolákban a tanárok és tanárnők nemzeti viseletben tanítsanak.

A bucuresti-i sajtóban az utóbbi napokban több olyan nyilatkozat és rendelet látott napvilágot, melyet Iorga miniszterelnöknek tulajdonítanak és természetesen az ellenzéki lapok ezeket szándékosan félremagyarázzák és szenzációvá fújják fel. Ezért kell fenntartással fogadnunk az új rendeletek hírét.

A napokban különben egy ilyen állítólagos Iorga-nyilatkozat kapcsán az egész romániai sajtót bejárta az a hír, hogy Iorga miniszterelnök Constantában nyaralása alatt egy dobrogeai földművelő-küldöttséget fogadott és azoknak olyanokat mondott, amelyek a mai körülmények között alkalmasak arra, hogy általános feltűnést keltsenek az országban, de egyuttal arra is, hogy az ellenzéki sajtó szenzációnak fujja fel és Iorga miniszterelnököt pergőtűz alá vegye. Ezt az állítólagos nyilatkozatot az Adeverul és Lupta constantai tudósítás alapján közölte. A tudósítás szerint ugyanis Iorga egy agrárkülettség panaszlavináját a következő kijelentésekkel vágta el:

— Nagyon jól tudom, miért jöttek. Panaszkodni akarnak a gabonaértékesítési törvény miatt. Én ezt Sisesti földművelésügyi miniszter előtt szóvá tettem, aki tíz napi haladékot kért. Sisesti szerint Romániának százhuszezer vagon búzája van. Ebből harmincezer vagonot exportálnak.

Letartóztatták

a galsai gyilkost

Az aradi törvényszék vádtaácsa megerősítette Triff János letartóztatását — Darlea Józsefet szabadlábra helyezték

Az aradi törvényszék vádtaácsa ma tárgyalta a galsai gyilkosok Triff János és Darlea József ügyét. A vizsgálóbíró a tegnapi kihallgatáson elrendelte Triff János letartóztatását, míg Darlea Józsefet szabadlábra helyezte, mivel ellene nem forogtak fenn bizonyítékok, hogy a gyilkosságban közvetlen része lett volna.

Darlea szabadlábrahelyezése ellen az ügyészség felfolyamodást jelentett be s így a gyilkossággal vádolt galsai gazdalkodót ma reggel csendőrök hozták be a vádtaács tárgyalására. A vádtaács megerősítette Triff János letartóztatását, míg Darlea Józsefet szabadlábra helyezte.

portra fordítunk, míg kilencven ezer vagon a belső szükséglet fedezésére marad, természetesen egy lej kenyérbélyegnek alávetve.

A továbbiakban még Iorga azt mondta volna a bucuresti-i lapok tudósítása szerint, hogy ha nincs pénzük a földművelőknek, ne fizessék adósságaikat. A váltóikat hadd óvatol-

FEDEZI AZ ELŐIRÁNYZAT ARADON A JULIUSI NYUGDIJAKAT

után a nyugdíjasok. Másfélmillió lej vár kifizetésre a pénzügyigazgatóságon.

A nyugdíjfizetések harmadik napja szórványos jelentkezés mellett zajlott le. A nyugdíjasok csak délelőtt tíz óra felé jelentkeztek nagyobb számban és egy órákor már a 700. számú nyugdíjkönyvre került a sor. A mai nap folyamán mindössze nyolcszáz ezer lejt fizettek ki s ezzel szemben még másfél millió lej van a pénzügyigazgatóság kasszájában, melyet még háromszáz nyugdíjasnak fizetnek ki. Az előirányzott ötmillió éppen fedezi a juliusi hátralékos nyugdíjakat.

A fegyverkezés örülete

a Népszövetség tükrében Kidobott milliárdok — Mit jelentene a leszerelés?

Genéből jelentik: A Népszövetség most adta ki katonai évkönyvének, az „Annuaire militaire”-nak ezévi VII. kötetét. A hatalmas publikáció felöleli a világ összes, számszerint 55 országának, tehát nem csupán a Népszövetség tagállamainak katonai adatait és 1200 oldalon ismerteti a különböző országok fegyverkezését. A könyvből kiderül, hogy ma a fegyverkezés sokkal intenzívebben folyik, mint a világháború előtt. A leszerelési konferenciák és törekvések ellenére.

A leghatalmasabb európai katonai államok a hivatalos költségvetések szerint a következők: (A számok a rendes békebeli sorkatonaságot tüntetik fel.)

Franciaország (a gyarmati csapatok nélkül)	316.992
Anglia (a gyarmati csapatok nélkül)	145.308
Olaszország (a fascista milícia nélkül)	251.170
Lengyelország	266.015
Románia	172.363
Csehszlovákia	121.579
Jugoszlávia	111.749

Ezeknek a hatalmaknak szárazföldi hadserege 1.385.000 katonára rug, ebből Franciaországra és Lengyelországra 572.000, a kisantra pedig 405.682 katona esik. Az orosz vörös hadsereg békelelétszámát a Népszövetség 562.000-re becsüli.

Igen tanulságos a Népszövetség évkönyve alapján megállapítani, hogy az egyes államok milyen összegeket fordítanak katonai célokra: Németország: 1931-ben 701.210 millió márkát; Franciaország: 11.675 millió frankot; Anglia: 94.950 millió fontot, Amerika: 707.425 millió dollárt; Olaszország: 4979 millió lírát.

Ha ezekhez hozzászámítjuk a következő két legnagyobb katonai hatalom: Japán és

ják meg, hiszen neki is megóvatolják a váltóit. A Banca Nationala lassankint kimerül. Auboin francia szakértő csóddal fenyegeti az országot.

A miniszterelnökségi sajtóiroda az Adeverul és Lupta cikkeit megjelenésük után természetesen a legerélyesebben megcáfolta, azonban ezt a cáfolatot a lapok különböző kommentárokkal fogadták, azt írják, „különösnek tartjuk azt, hogy egy miniszterelnök hivatalos formák mellőzésével kedélyesen eldiskurál egy gazdaküldöttség tagjaival s azokat jóakarattal forradalmi tanácsokkal látja el”.

Mi ezeket a híradásokat és lapkommentárokat természetesen fenntartással közöljük, mert elképzelhetetlen, hogy a miniszterelnök, az európai hírű tudósnak a szájából ilyen kijelentések hangzottak volna el.

A pénzügyigazgatóságon nyert értesülésünk szerint a juliusi nyugdíjak kifizetése után előbb a katonaság és a papság hátralékos fizetéseit utalják ki és csak azután kerül sor az augusztusi nyugdíjak kifizetésére.

A pénzügyigazgatóság ismételt felhívja azokat a nyugdíjasokat, kik még nem vették fel illetményeiket, azonnal jelentkezzenek, mert később az ebből származó zavarokért a pénzügyigazgatóság elhárít magáról minden felelősséget.

Lengyelország ez évi katonai kiadásait, úgy kitűnik, hogy ez a két hatalom az idén összesen többet költött fegyverkezésre, mint az egész háborus adósságok.

Állandó növekedést mutat a háborus aviatika költségvetése. Az erre vonatkozó számok 1927. óta a következőképpen emelkedtek: Angliában 14-ről 17 millió font sterlingre, Franciaországban 217-ről 218 millió frankra, Amerikában 41-ről 61 millió dollárra és Olaszországban 612-ről 640 millió lírara.

Csökkenés kizárólag a hadiflottákban észlelhető. Az európai hatalmak megkezdtek flották visszafejlesztését, ezzel szemben azonban az Északamerikai Egyesült-Államok és Japán feltűnő módon növelik haditengerészetüket.

Az angol flotta numerikus hegemoniája a tengerészeti fegyverkezés terén megszűnt. Anglia kezdeményezte a tengeri lefegyverezésről szóló paktumokat és minden törekvése arra irányul, hogy a jelenlegi helyzetet stabilizálja. A tengeri fegyverkezés csökkenésétől eltekintve azonban a szárazföldön és a levegőben a békefrázisok ellenére tovább folyik a fegyverkezés örülete.

Az aradi mozék mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órákor.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. RIO RITA, Egyike ama nagy amerikai filmeknek, amelyek az egész világon a legteljesebb sikert aratták. A dráma, a vígjáték, az opera és az operettrevü csodálatos keveréke ez, amelynél dallamosabb hangosfilmet még nem készítettek. Értékére nézve jellemző, hogy a légszámottevőbb rádióállomások műsorán szerepelt. Bebe Daniels és John Boles viszik benne a főszerepeket például ének- és játékművészettel.

H I R E K

Családi ügy — plakáton!

Budapestről jelentik: Feldúlt arcu fiatal nő futott tegnap délelőtt a Szondy-uca és Vörösmari-uca kereszteződésénél álló őrszemes rendőrhöz:

— Biztos ur, — lihegte izgatottan — jöjjön azonnal. Az uram — kiplakátozott!

— Mit csinált a férje? — kérdezte a rendőr.

— Mondtam már, — kiplakátozott!

A rendőr ugyan ezek után sem értette, hogy miről van szó, de a nő annyira ideges volt, hogy követte. Sejtette, hogy mégis valami baj lehet. A nő szinte futva vezette a rendőrt az egyik közeli Szondy-uccai házhoz. A rendőr gyakorlott szeme már messziről látta, hogy tényleg történt valami a házban. A kapu előtt ugyanis egy csomó ember állott, hangosan vitatkozva. De hogy komoly eset nem történhetett, azt elárulta a kapu előtt ácsorgó csoport jókedve és vidám nevetése. A nő a karjánál fogva vonszolta be a rendőrt a kapu alá.

— Itt a plakát — mutatott rá a kapu alatt a falra felszögeezett nagy fehér papírosra.

A rendőr kíváncsian kezdte olvasni a plakátot. A különös falragasz szövege a következő volt:

KIÁLTVÁNY!

Tisztelt lakók!

A házban sok félreértésre adhat okot feleségem, született Herz Szidi viselkedése. Állandóan veszekszik velem, botrányt okoz és még az igen tisztelt lakóknak is panaszkodik, hogy én ilyen, meg amolyan vagyok. Vegyék tudomásul, amit a feleségem mond, egyetlen szó sem igaz. A nézeteltérés azért van közöttünk, mert a Herzik engem határozottan becsaptak. A hozományt ellopják, a butort is el akarták lopni és mert én ez ellen tiltakozom, azért kiáltanak kigyói-békát rám. Kérem a tisztelt lakókat, vegyék tudomásul, hogy ez a helyzet és a jövőben feleségem, született Herz Szidi egyetlen szavát se higgyék el.

Tisztelettel:

Rosenfeld Miklós.

A különös plakát mellett két tagbaszakadt ember áll. Amikor az asszony — aki a rendőrt hívta és akiről most már kiderült, hogy a kiplakátozott Rosenfeldné született Herz Szidóniával azonos — dühében le akarta tépni a „kiáltványt”, a két markos férfi megragadta csuklóját és úgy akadályozta meg a falragasz letépesét. A rendőr elsősorban a két férfit vonta felelősségre. Ezek elmondták, hogy őket Rosenfeld ur fogadta fel három-három pengő díjazással, hogy egész kapuzárásig ne engedjék a plakátot levenni. Ők csak megbízatásuknak tesznek eleget, amikor megakadályozzák, hogy Rosenfeldné a „kiáltványt” letépje.

A rendőr intézkedésére mégis lekerült a plakát a ház faláról. A rendőr a nem mindennapi kiáltványt átadta Rosenfeldnének, aki azzal rögtön a rendőrségre sietett és feljelentést tett férje ellen feltűnően durva becsületsértés címén. És a „kiáltványt” mint bűnlelet becsatolta a feljelentéshez.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Mérsékelt északi szelekkel változó, hűvös idő és az eső csökkenése várható.

— **Huszár Károly és Bangha páter megkapták a beutazási engedélyt Romániába.** Bucurestiből jelentik: Gyárfás Elemér magyar szenátor közbenjárására, Argetoianu belügyminiszter kijelentette, hogy Huszár Károly és P. Bangha Béla beutazásának és a katolikus maggyűlésen való aktív részvételének semmi akadályát sincs. Egyben megígérte a belügyminiszter, hogy az illetékes hatóságokat ilyen értelemben utasítja.

Milliók egy miatt: ős rabszolga sóhaj.
Milliót száz lejért: zsidó sorsjegy-óhaj!

— **Huszonnégy gyermekparalízis eset Debrecenben.** Debrecenből jelentik: Dr. Láng Sándor Debrecen város tisztí főorvosa jelentette, hogy Debrecenben eddig 24 gyermekparalízis megbetegedés történt. Ezek közül 12 a tanyákon és külsőségeken, 12 pedig a belvárosban fordult elő. Összesen 41 gyermekparalízis beteget tartottak nyilván, amennyiben 15 beteget hoztak vidékről a klinikákra.

Az aradi ügyészség foglya marad Kmetty, a nagylaki gyilkos

A felindult gazda ütese okozta a fiatal béréslegény halálát. Elhárult a vád a kezelőorvos felől. Ujabb harmincnapi vizsgálati fogságot kapott a nagylaki gazda,

A nagylaki csendőrség az elmúlt hó folyamán gyilkosság miatt letartóztatásba helyezte a község egyik legvagyonosabb gazdálkodóját, Kmetty Istvánt. A gazda, Andrejeff János nevű 19 éves bérésével aratni volt. Munka közben valami fölött összeszólalkozott a legénnyel, akit vasvillával fejbe vágott. Az ütés oly hatalmas volt, hogy Andrejeff eszméletlenül rogyott össze, majd amikor magához tért, bevándorolt a faluba, ahol a járóorvos kezelés alá vette, a legény azonban másodnap meghalt.

Kmetty Istvánt letartóztatták, a vizsgálóbíró kihallgatása után szintén elrendelte előzetes fogvatartását. A gazda ügyvédje beadvánnyal fordult az ügyészséghez s kérte And-

rejeff János holttestének felboncolását, mert szerinte, a halál közvetlen oka a hiányos orvosi kezelés volt. Az ügyészség el is rendelte a holttest exhumálását és felboncolását, amelyet augusztus elején ejtettek meg. A boncolás, melyet Ionescu dr. törvényszéki orvos végzett, megállapította, hogy az ütés következtében Andrejeff koponyája két helyen is betört és így a halál közvetlen oka a szenvedett sérülés és nem a hiányos orvosi kezelés volt. Az orvosi jegyzőkönyvet az igazságügyminiszteriumhoz terjesztették fel, a mai napon azonban lejárt Kmetty István vizsgálati fogsága s ügyével most foglalkozott az aradi törvényszék vádtanácsa és Kmetty István vizsgálati fogságát 30 nappal meghosszabbította.

Al Capone, az amerikai gangster-király letartóztatását elrendelték

Emberrablásért villamosszék, vagy életfogytiglani fegyház vár a csempész vezérre — Al Capone felajánlotta a váltságdíjat a rablóknak

New-Yorkból jelentik: A bíróság elrendelte Al Capone letartóztatását, mivel azzal vádolják, hogy része van egy gazdag játéktérrel tulajdonos elrablásában. Mivel az Usa-

han az emberrablást villamosszékkel, vagy életfogytiglani fegyházzal büntetik, Al Capone igen aggódik s maga ajánlotta fel a Lynoet — így hívták az elrabolt embert — elrabló banditáknak a váltságdíjat.

— Két repülőgép összeütközött a bucuresti-i repülőtéren. Bucurestiből jelentik: Szokatlan szerencsétlenség történt a Baneasa-repülőtéren. Egy Bucuresti—Constanca—Balciovonai közlekedő Junkers-gép hat órákor visszaérkezett utjáról a repülőtérré. Miután az utasok s a pilóta kiszálltak a gépből, Moisescu mechanikus megindította a motort, hogy a repülőgépet a hangárba vezesse. Közben összeütközött egy éppen leszálló Messer-Schmidt-géppel, amelyet Stanculescu kapitány vezetett. Az összeütközés következtében Stanculescu kapitány könnyebb zúzódásokat szenvedett homlokán és a gépet is jelentékeny sérülés érte.

Az elegáns világba

Gladys a legjobb márka

Ha Gladys cipőkrémet használja

Cipője a kritikát kiállja.

— Az aradi magyar kulturtestületek és a színház-kérdés. Az aradi színházironton még mindig teljes a kaosz. Az interimár-bizottság csak a jövő héten dönt a két pályázó szinigazgató között. Ma délelőtt dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök előtt megjelent dr. Széll Lajos aradi ügyvéd és a színház ügyi beérkezéseinek tervei felől érdeklődött. Dr. Radu kijelentette, hogy a közeli napokban megbeszélést fog folytatni az aradi Magyar Párt vezetőivel és az aradi magyar egyesületekkel s ezeknek meghallgatása után legkésőbb jövő hét szerdáig fog az interimár-bizottság dönteni afelől, hogy Szendrey Mihály vagy dr. Janovics Jenő kapja meg az aradi magyar színház idej bérletét.

— Az embernek 40 éves koráig az egészség ápolása nem sürgős szükségesség, mert a fiatalság erői megóvnak bennünket a betegségektől. Másképpen áll azonban a dolog a növekvő korrál. Akkor elővigyázatosabb életmódra kényszerülünk és megfelelő szerrrel kell a közeledő betegségeket megelőzni, mert testünk szervei fokról-fokra gyengülnek és a védekezésre egyedül nem képesek. Ez a szer az „Urodonal”, mely az anyagcserét elősegíti és a testet minden lerakódástól megtisztítja, melyek különben minden bajnak okozói. Az „Urodonal” a nemi szervek működését elősegíti és megakadályozza az idő előtti öregedést.

— Megloptak a korzón egy minorita-lelkészt. Az aradi rendőrségen ma feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen Stauber Benedek minorita-lelkész, akinek zsebéből a korzón való sétája közben tegnap este hét órákor ellopták nyolcezer lej értékű aranyóráját. A rendőrség a vakmerő zsebtolvaj kézrekerítésére bevezette a nyomozást.

Husz ház leégett Köveden

Kipattant a szikra a szilvaszáritó üstből

Tudósítónk jelenti: A Buteni községgel szomszédos Köveden nagy tűz pusztított a napokban, melynek 20 ház és melléképületek estek áldozatul. A tűz az egyik parasztházban, hol szilvát száritottak parázs fölött, kezdődött és a nagy szélben pár perc alatt könnyen átharapódzott a szomszéd épületekre, úgy hogy mire a buteni-i és borossebesi tűzoltóság a helyszínre érkezett, már több mint 10 ház égett és dacára a segítségül hívott tűzoltók önfeláldozó munkájának még oltás közben is a tűz tovább terjedt, úgy hogy végeredményben összesen 20 ház és a melléképületek estek a tűznek áldozatul. A kár meghaladja az egymillió lejt. Miután a tűz épen a szegénynegyedben pusztított, a nyomor nagyon nagy. A tüzet csak másnap reggel tudták teljesen eloltani.

— Orvosi hír. Dr. Vuia Salvator, az aradi Bábaképző Intézet ujonnan kinevezett igazgató-főorvosa hétfőn veszi át az intézet vezetését. Betegeket fogad délelőtt 9—1 óráig.

BAUER URILEÁNY-OTTHON

József-körút 86. BUDAPEST legmodernebb internátusa közép- és főiskolai hallgatók részére. Napos, világos uccai szobakkal, központi fűtés, állandó meleg víz, olcsó árak, kérjen prospektust.

— Az aradi katolikus elemi iskola a most kezdődő tanévben nyitja meg először harmadik osztályát. Mivel a tanítók munkája emiatt nagyon megnövekedett, a katolikus egyházközség pályázatot hirdetett egy tanítói állás betöltésére. A pályázók közül Návrádi Ágoston petrozsényi katolikus tanítót szemelték ki az állás betöltésére, aki a napokban már el is foglalja helyét.

— **Parkünnepély Körösbökényben.** Tudósítónk jelenti: A buteni-i „Vörös Kereszt” a napokban sikerült parkünnepélyt és ezzel folytatódólagosan este programmal egybekötött estélyt rendezett. A parkünnepélyt nagyszámú közönség látogatta és szívesen vett részt a jórekonycékra rendezett tombola- és amerikai versenyekben. A zenét a helybeli fuvós-zenekar szolgáltatta. A virstli-sátornak is nagyszámú közönség volt. Este programmal egybekötött estély volt. A program kiemelkedő száma az énekkar volt, melynek betanítására elsősorban Giurgiu Eftimiut illeti az érdem. Bocca N. két fuvolajátékával, míg Suba Letitia tanítónő szép szavalatával emelte az estély műsorát.

Uj vizsgalobiztos érkezett az aradi rendorkveszturára

Moga Romulus dr. rendorkvesztor távollétében Giurgiu Romulus rendorigazgató fogadta Bogdan Traian belügyi vezérfelügyelőt — Ankét a rendorkveszturán — Még nem nyert befejezést az aradi rendörseg ügymenetének felülvizsgálása, — mondotta a bucarestii vezérfelügyelő

Az aradi rendörseg ellen folytatott vizsgálat ma újabb fázisába érkezett. Mint ismeretes, névtelen feljelentés alapján a belügyminiszterium vizsgálatot indított az aradi rendörseg vezetője, Moga Romulus dr. rendorkvesztor ellen, azonban ugyanekkor felülvizsgálta az aradi rendörseg teljes ügyvezetését is. A vizsgálatnál annakidején Barzescu belügyi vezérfelügyelőt bízták meg, aki ki is szállt Aradra és vizsgálatának eredményéről jelentést tett a belügyminiszteriumban. Barzescu vezérfelügyelő megállapításai szerint a rendörsegen különböző szabálytalanságok történtek.

Moga Romulus dr. rendorkvesztor, a miniszteriumi vizsgálat lefolytatása után felutazott Bucurestibe, ahol a belügyminiszteriumban annak a nézetének adott kifejezést, hogy Barzescu vezérfelügyelőt tévesen informálták és így az inspektor megállapításai nem mindenben helytállóak. Ezért tehát arra kérte a miniszteriumot, hogy indítsanak újabb vizsgálatot ellene, azonban ezt már ne Barzescu vezérfelügyelő vezesse le. A miniszterium helyt is adott a rendorkvesztor kérelmének és mintegy ennek eredményeképpen ma délelőtt megérkezett Aradra Bogdan Traian belügyi vezérfelügyelő, aki újból felülvizsgálta a rendörseg ügyvezetését, valamint vizsgálatot indított abban az irányban is, hogy mennyiben állják meg helyüket azok a vádak, amelyeket a névtelen feljelentők beadványukban felsoroltak.

A mai vizsgálatnak van egy érdekessége, még pedig az, hogy a vizsgálatot Moga Romulus dr. távollétében folytatták le, mert a rendorkvesztor jelenleg szabadságon van és nem is tartózkodik Aradon. Bogdan vezérfelügyelőt így Moga dr. helyettese, Giurgiu Romulus rendorigazgató fogadta és szolgálat a szükseg felvilágosításokkal a vezérfelügyelőnek. A vezérinspektor — mint említettük — délelőtt érkezett meg Aradra és már a kora délutáni órákban megjelent a rendörsegen, ahol megkezdte a vizsgálat lefolytatását. Az ankét délelőtt megkezdte a vizsgálat lefolytatását. Az ankét délelőtt megkezdte a vizsgálat lefolytatását.

ges felvilágosításokkal a vezérfelügyelőnek. A vezérinspektor — mint említettük — délelőtt érkezett meg Aradra és már a kora délutáni órákban megjelent a rendörsegen, ahol megkezdte a vizsgálat lefolytatását. Az ankét délelőtt megkezdte a vizsgálat lefolytatását.

Ismét két letartóztatás az aradi feketeszesz-fronton

Az aradi ügyészség előzetes letartóztatásba vette Varga Antalt, a nagyváradi Egyesült Likörgyárak igazgató-tulajdonosát és Weiszberger Mór aradi szesz-nagykereskedőt — A fehér és zöld színű szállítási bárcák, meg a „fekete”...

Holnap dönt a vádtanács a továbbiakról

Az aradi ügyészség a feketeszesz-panama folytatolagos kivizsgálásához szükséges kihallgatások megejtése céljából táviratilag idézte be ma reggelre Varga Antalt, a Nagyváradi Egyesült Likörgyárak tulajdonosát, valamint Weiszberger Mór aradi pálinka-nagykereskedőt, akiket Moldovan Sabin dr. vizsgálóbíró szembesített a már előzetesen letartóztatott Grósz Mór aradi autófuvározzal. A szembesítés és kihallgatás eredményeképpen a vizsgálóbíró úgy Varga Antalt, mint Weiszberger Mór előzetes letartóztatásba helyezte.

Varga Antal letartóztatása közoktrathamitis címén történt, míg Weiszberger Mór bünrészesség címén vették ismét őrizetbe.

Varga Antal letartóztatását különben már régebbi idő óta jósolták azok, akiknek a vizsgálat közvetlen menetébe betekintésük volt. Taranu Viktor pénzügyi vezérfelügyelő azonban a gyanúsított nagyváradi gyár ellen még több terhelő adatot akart gyűjteni s csak midőn ez megtörtént, kérte Varga Antal igazgató őrizetbevételét.

Érdekes, hogy Varga Antal milyen módon került a feketeszesz-ügybe. Néhány évvel ezelőtt Nagyteremián jölnő borüzlete volt, a melynek arányaira jellemző, hogy alkalmazottainak havi fizetése többet tett ki százezer lejnél. Mint borkereskedő összekötetésbe került a nagyváradi Bognár és Szántó-céggel, melynek tulajdonosa Mittelmann Ignác volt. A cég később átalakult és Egyesült Likörgyárak néven működött tovább, azonban Varga követelését, amely időközben tetemes összegre emelkedett, az új cég nem tudta kiegyenlíteni.

Mittelmann cégtulajdonos ekkor felajánlotta a gyárat Varga Antalnak, aki, csak hogy pénzét megmentsse, át is vette azt, sőt Mittelmannnak a cégből való kiválásakor tekintélyes kielégítést is fizetett. A gyárat személyesen vezette tovább, magával vitte bizalmi embereit is, a gyárba pedig több millió lejt investált be.

Az ellene felhozott vádakról Varga Antal a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A gyár részére szükséges szeszt én vettem át, azonban azok szabályszerűen el voltak látva bárcával, az ugynevezett „bilet de libera circulatie”-val. Szükséges tudni, hogy a szeszszállítványokat kétféle bárcával szállítják. A gyár fehér színűvel küldi, míg a viszonteladó zöld színűvel, amelyen azután fel van tüntetve az illetékes pénzügyigazgatóságnak a szeszgyár bárcáját verifikáló száma is. A fehér bárcánál ez nincs, mivel közvetlen a gyártól kerül ki a megvett szeszmenyiség, így tehát a vevőnek kell a szeszszállítványt kísérő bárcákat felülvizsgálat céljából az illetékes pénzügyigazgatóságnak beküldeni.

— Ennek eleget is tettem és minden bárcát beküldtem az aradi pénzügyigazgatósághoz. Onnan semmiféle értesítést nem kaptam, mintha megállapítást nyert volna, hogy a bárcák hamisak. Csupán akkor szereztem róla tudomást, amikor a temesvári Friedmann-gyár ügye először került a nyilvánosságra, azóta

után negyed hét óráig tartott és a vezérfelügyelő ekkor elhagyta a rendörseg épületét. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélni Bogdan vezérfelügyelővel, aki kérdéseinkre a következőképpen nyilatkozott:

— Jövedelem célja — mint ismeretes — az aradi rendörseg ügymenetének felülvizsgálása. Az ankét eredményéről természetesen még nem nyilatkozhatom, mivel az még nem nyert befejezést.

A vezérfelügyelő így tehát minden valószínűség szerint még holnap folytatja a vizsgálatot és esetleg már délután vissza utazik Bucurestibe, hogy jelentést tegyen annak eredményéről.

pedig semmiféle újabb szesz-küldeményt nem vettem át.

Érthető feltűnést keltett azonban Weiszberger Mór újbóli letartóztatása, akit a közelmúltban helyezett szabadlábra a temesvári tábla. Weiszberger Mór szerepe már tisztázva lett ebben az ominózus ügyben s így valószínű, hogy az aradi törvényszék vádtanácsa, amely holnap foglalkozik az ügyvel, tekintetbe veszi a tábla első döntését és Weiszberger Mór szabadlábrahelyezése mellett dönt.

A „Román Hajózási Liga” kettős aradi ünnepségei

A kétnapos ünnepségek nagyszabásu programja

A Román Hajózási Liga folyó hó 29-én és 30-án, szombaton és vasárnap Aradon nagyszabásu hajós-ünnepséget rendez, melynek tiszta jövedelmét a Liga alapjára fordítják. A fényesnek ígérkező ünnepségen részt vesz Aradváros egész közönsége, a város notabilitásaival az élükön. Az ünnepség szombaton reggel Te Deummal kezdődik, utána az Eminescu-parkban nagy népünnepély lesz, mely vasárnap délig fog tartani. Vasárnap délelőtt az ünnepség színhelyét átteszik a Neptunstrandra, ahol a Maroson uszó-, vízipólo- és regatta-versenyek lesznek. Este a Maroson tűzijáték és velencei-éj lesz és a folyón színes lámpionnal kivilágított szandolinok fognak felvonulni.

Szombaton tartja az aradi törvényszék a Palcu-féle csődtömeg átadását

Leérkeztek az iratok a Legiőbb Semmitőszéktől.

Palcu Lázár pankotai bornagykereskedő csődügyében — mint ismeretes — úgy a vagyonbukott, mint a hitelezők kérelmezték Rohan Demeter dr. világi ügyvéd, csődtömeggondnok elmozdítását. Kérelmükben azt adták elő, hogy a tömeggondnok különböző szabálytalanságokat követett el. Az aradi törvényszék el is mozdította Rohan dr.-t a csődtömeggondnokságtól, amelyet az ügyvéd a temesvári táblához felebezett meg. A tábla a felebbezés alapján vissza is helyezte Rohan Demeter dr.-t, ezt a döntést ismét a hitelezők támadták meg és felterjesztéssel éltek a Legiőbb Semmitőszékhez. A Semmitőszék megváltoztatta a tábla határozatát és végleg elmozdította Rohan dr.-t a csődtömeggondnokságtól. Az aradi törvényszék Hoffmann Lajos dr. aradi ügyvédet nevezte ki tömeggondnoknak.

Az ügyre vonatkozó iratok ma érkeztek le a Semmitőszéktől az aradi törvényszékhez és Ionescu törvényszéki bíró szombaton száll ki Pankotán, hogy a csődtömeget átvegye és egyben átadja az újonnan kinevezett tömeggondnoknak.

Súlyos baleset érte Aradon Schreiber Vilmos dr.-t

A járda szélén megbotlott, elesett és lábsontrepedést szenvedett

Ma éjjel sajnálatos baleset érte Schreiber Vilmos dr., Aradon általánosan ismert és közbecsülésben álló orvost. Schreiber dr. feleségével éjjel után egy aradi uricsaládtól tért haza, ahol látogatóban volt. A Földes-gyógyár előtt Schreiber dr. a gyalogjáróra akart fellépni, jobb lábát azonban véletlenül megütötte a járdát szegélyező keramit kockákban. A következő pillanatban, még mielőtt felesége megakadályozhatta volna, Schreiber dr. a földre zuhant, ahonnan azonban nem tudott felkelni. Megrémült felesége a közelben lévő vendéglőből hozott segítséget, majd csakhamar sikerült kocsit is keríteni, amelyen a türethetetlen lábájdalmakról panaszkodó orvost a Bonus-palotában lévő lakására szállították. Értesítették a balesetről Roth Marcell dr. egyetemi magántanárt, aki még az éjszaka folyamán megjelent a betegágyánál.

Mivel az első vizsgálatnál nem lehetett pontosan megállapítani a baleset által okozott sérülést, dr. Schreiber Vilmost ma délelőtt be szállították a Therapia-szanatóriumba, ahol Rönngen-vizsgálatnak vetették alá. A vizsgálat alkalmával megállapítást nyert, hogy Schreiber dr. az esés alkalmával jobb lábán horogcsont-repedést szenvedett, amelynek begyógyulása huzamosabb időt vesz igénybe. A szanatóriumból lakására szállították vissza a beteget s az orvosok véleménye szerint, 3-4 heti gondos ápolás után hagyhatja el a betegágyat.

Schreiber Vilmos dr. balesete általános részvétel keltett Aradon s a mai nap folyamán számosan érdeklődtek a beteg állapota iránt.

Vagyonokat keresnek az európai fegyvergyárak a kínai felkelésen

Egy cseh gyár egész hajórakomány fegyvert tett partra Kinában — Nagyban folyik a fegyvercsempészet

Londonból jelentik: A Manchester Guardian a Kuo-Min-Tang részéről a német árak ellen hirdetett bojkott-kérdéssel foglalkozva, azt írja, hogy a legutóbbi években nagyszerűen jövedelmező kereseti forrássá mutatta ki magát a kínai felkelőknek fegyverekkel való ellátása. A közelmúltban az egyik leg-

nagyobb hamburgi hajóstársaság hajója egy cseh gyár megbízásából egész hajórakomány fegyvert tett partra Kinában. Németország a fennálló egyezmények értelmében azonban nem tehet semmit a fegyvercsempészek ellen, így a Kuo-Min-Tang bojkottja nem egészen indokolt.

SPORT KÖZLÖNY

Bárány győzött az Európa-uszóbajnokságon

Karbenyulással lett első a magyar uszó

Párisból jelentik: Ma zajlott le a párisi uszó Európa-bajnokságok során a 400 méteres gyorsuszó bajnokság, amelynek győzelmét mindenki Tarrisnak, a franciák csodauszójának javára könyvelte el. Éppen ezért jelentett nagy szenzációt és a magyar versenyzőknek (a pontozás miatt) nagy örömet, hogy a versenyt Bárány dr. nyerte meg, karbenyulással. Eredménye 5 perc 04 másodperc. Tarris

csak a második lett 5 perc 04,2 másodperccel, harmadik Costelli (olasz) 5 perc 16,8 másodperc, negyedik Gefreyer (cseh) 5 perc 21,8 másodperc. A francia publikum előbb azt hitte, hogy Tarris győzött és, amikor a magyar zászlót húzták az árbóca, óriási lehángoltság vett erőt a közönségen. A győztesek között egy német versenyző sincsen és így Magyarország a pontversenyben egyelőre megugrott.

A magyar válogatott nehezen, a németek könnyen győztek az Európa-vízipólóbajnokságok során

Párisból jelentik: Ma kerül sor az Európa vízipóló-bajnokságok során a magyar-cseh és a német-francia vízipóló mérkőzésekre. A magyarok ez alkalommal nagyon gyengén játszottak és egy kis szerencsével a csehek javíthattak volna a gólarányukon. Ezzel szemben a németek energikusan és jól játszottak, a győzelmüket megérdemelték.

Magyarország—Csehszlovákia 4:1 (2:0). A magyar csapat fáradt volt és a gólarány ily kialakulását szerencsének köszönheti. Góldobók: Németh (3) és Keserű II.

Németország—Franciaország 4:1 (1:1) Az első félidőben a franciák ellen tudtak állni a német ostromnak, de szünet után a németek könnyen és megérdemelten győztek.

A nagyváradi Törekvés és a Makkabea bevonásával rendezi meg a Hakoah tíz éves zászlószentelési ünnepélyét

Már jelentettük, hogy a Hakoah sport egyet most vasárnap ünnepi 10 éves fennállásának jubileumát és ez alkalommal ünnepélyes külsőségek között szenteli fel zászlóját. A mérkőzések előtti részleges program a következő: Délután 10 órakor zászlószentelés a templomban, fél 11-kor felvonulás. Tizenegy órakor diszko-gyűlés.

Délután kerül sor a football-mérkőzésre. Az első meccs a pécsi RAC és a Hakoah kombináltja között fog lezajlani, utána a Hakoah mérkőzik meg a nagyváradi Makkabeával, míg a fő attrakció az AAC küzdelme a váradi Törekvéssel. A mérkőzések szüneteit ping-pong és box-bemutatók fogják kitölteni.

Tenniszverseny Körösbökényben

Brád, Körösbánya, Halmágycsucs és Pancota vettek részt a sikerült versenyen — Részletes eredmények

Tudósítónk jelenti: Folyó hó 22. és 23-án a Buteni-i (Körösbökény)-i tenniszklub meghívásos teniszversenyt rendezett a Brád, Körösbánya, Halmágycsucs, Pankota és Buteni tenniszegyletek versenyzőivel. A meghívásra mindegyik tenniszegylet legjobb játékosait küldte le és így a Buteni-i közönségnek nívós versenyben volt része.

Férfi egyesben kiemelkedő volt Roth Wili (Brád) játéka, míg férfi párosban a Feszler-fivérek (Pankota) emelkedtek ki. Női egyesben Spéterné (Buteni) bizonyult a legjobbnak.

Eredmények: Férfi egyes: A sötétség beállta miatt eldöntetlen maradt Roth Wili (Brád), Spéler és Grozda (Buteni) között. Ezt a számot a napokban fogják eldönteni. Női

egyes: első Spéterné (Buteni), második Fóthy Ilus (Körösbánya). Férfi páros: Feszler-fivérek (Pankota), első díj, Roth Wili (Brád), Spéler (Buteni) második díj. Női páros: első: Kugel Sándorné (Brád), Spéterné (Buteni), második: Fóthy Ilus, Fóthy Baba (Körösbánya). Vegyes páros: első: Roth Wili, Kugel Sándorné (Brád) második Feszler Ferenc, Fóthy Ilus.

Egyre csökkennek a járványos megbetegedések Aradon

Ujabb öt gyermeket bocsájtanak el gyógyultan a gyermekkórházból — Két kisgyermek meghalt — Kevesebb a megbetegedés a megyében is

Ma egy újabb gyermekparalízis megbetegedést sem jelentettek be a városi orvosi hivatalban. Dr. Cucu főorvos véleménye szerint a járvány teljesen szűnőfélben van. Az aradi gyermekkórházban a városi betegek száma 20-ra csökkent s ezeknek a betegeknek az állapotában is teljes javulás állott be, úgy hogy néhány napon belül újabb öt gyermeket fognak hazabocsátani.

A vármegyei orvosi hivatalhoz ma szintén nem jelentettek be újabb gyermekparalízis megbetegedést, amiből kitűnik, hogy a vidéken is enyhül a járvány.

Uj, megnagyobbított keretek között várja növendékeit az aradi magyar katolikus főgimnázium

Fischer Aladár igazgató az új iskolaévről.

Az aradi katolikus főgimnáziumban a beiratkozások szorgalmasan folynak. A nyilvánosság jog visszaadása új életerőt öntött a katolikus főgimnázium évek hosszú során át legyengült szervezetébe s már a beiratási napokon erőteljes lendület, lüktető, meginduló új munkakedv volt érezhető a tanintézet egyházközségi épületének falai között.

Már hetekkel ezelőtt megindult az építkezés a katolikus főgimnázium udvarán. A tornaterem fölé emeletet húztak, amelynek munkálatai rövidesen befejezést nyernek. Így nyolc helyiséggel szaporodik meg a tanintézet terméinek száma. A katolikus elemi iskola a földszinten helyezkedik el, míg a főgimnázium tantermei, szertárai és egyéb helyiségei az emeletet foglalják el. Egyelőre a munkálatok végleges befejezése csak szeptember 25-re várható. A legutóbbi rendeletig úgy volt, hogy ez a dátum éppen összeesik majd a tanév megkezdésével, azonban az új rendelet értelmében szeptember elsején Veni Sancte-val meg kell kezdeni a tanévet, míg a tanítás harmadikán veszi kezdetét.

Fischer Aladár a Katolikus főgimnázium

Kerékpárverseny Aradon

A „Meteor” kerékpár- és motorklub vasárnap reggel 8 órai kezdettel, országos kerékpárversenyt rendez. A versenyen a legjobb aradiakon kívül Várad, Temesvár és Lugos reprezentánsai is részt vesznek. A verseny három számból fog állni, úgy mint 60 kilométeres főverseny, 50 kilométeres haladóverseny és 30 kilométeres kezdőverseny. Start az Uj-arad végén lévő 198 kilométeres országúti oszloptól lesz.

Hárommillió lejes vámbírságot róttak ki Bocu Severre

Elrendelték vagyonának zár alá vételét. — Rendelt az aradi pénzügyigazgatósághoz.

Bucurestiből jelentik: Bocu Sever volt bírsági kormányzót — mint ismeretes — azzal vádolták, hogy különböző butorokat, ezüst és egyéb értéktárgyakat vámmentesen hozott be Kurticsomát az országba. A vád szerint az aradi vámon át 377.271 lej értékben hozott be különbözőértéktárgyakat, míg más alkalommal a kurticsi vámon át 186.556 lej értékű értéktárgyat hozott be. Az ügyben vizsgálat is indult és ennek eredményeképpen az első esetben 1.509.084 lej, míg a második esetben 746.224 lej bírsággal sújtották Bocu Severt.

Az Univerzál értesítése szerint a kirótt bírságot Argetoianu pénzügyminiszter tegnap este jóváhagyta és rendeletet küldött az aradi pénzügyigazgatósághoz, hogy azonnal vegye zár alá Bocu Sever vagyonát, hogy biztosítsák a bírság kifizetését.

igazgatója értékes és buzgó tevékenységet fejt ki az induló új tanév erősítésére. Bár rendkívül sok nehézség merült fel már a tanítás megkezdése előtt, Fischer Aladár nem csügged és régi bizakodásával beszél a kezdeti nehézségeiről.

Sok nehézséggel kell megküzdünk, de reméljük, hogy bár nagy szaporulat ebben az évben még nem várható, lassu fejlődésnek fog indulni az intézet. Öt-hat év, mulva fokozatosan felemelkedhet majd a létszámunk száznyolcvanra. Ennyit várhatunk és több nem is kell az intézet rendes körülmények között való fenntartásához. Ebben az évben sajnos, még nem számíthatunk száznál több növendékre. Ez is szép haladás lenne, hiszen tavaly a nyolcvan alig haladta meg létszámunk és az utóbbi években természetesen a nyilvánosság jog hiányában csak csökkenésre számíthattunk. A tandíj minden osztályban egyforma: háromezer lej évi tandíjat fizetnek növendékeink, ebből azonban az egyházközség indokolt körülmények között — tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre — el is engedhet valamit. Ezekből a tandíjakkal befolyó összeg, sajnos, nem számít az intézet létfenntartásánál, mert a katolikus főgimnáziumot az egyházközségi adókból tartják fent. Minden esztendőben két millióba kerül az iskola fenntartása. Reméljük, a lassu fejlődéssel mindinkább fellendül az intézet sorsa és mindent el fogunk követni, hogy növendékeink a lehető legjobb nevelést kapják el nálunk.

Beszüntette fizetéseit a Nagyszalontai Takarékpénztár

Kényszeregyezés a fuzió után

Nagyszalontáról jelentik: Feltűnést keltett Nagyszalontán és a környéken az a hír, hogy a Nagyszalontai Takarékpénztár beszüntette fizetéseit. A bank válsága annál is inkább feltűnő, mivel nem is olyan régen a Gazdasági Takarékpénztárral fuzionált. A sulvos helyzetbe jutott bank igazgatósága mindent elkövet arra nézve, hogy az intézet simán kikerüljön a válságból és ezért a betéteseket a mai napra gyűlésre hívták egybe.

A bank 2500 betétese közül azonban mindössze csak kétszázan jelentek meg. A gyűlésen egy előre elkészített határozati javaslatot olvastak fel, amely szerint a betétesek beleegyeznek abba, hogy bemutatásra szóló betéteiket két évre lekötött betétekké alakítsák át. A gyűlés ezt a határozati javaslatot elfogadta és most az igazgatóság felhívást bocsájtott ki a többi betétesekhez is, hogy a javaslatot szintén fogadják el, mert ellenkező esetben a kényszeregyezés elkerülhetetlen lesz.

Uj raktárdíjak lépnek életbe a vámoknál az elvámolatlan árukra. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet küldött az aradi vámhivatalhoz, amelyben közli, hogy a hivatalos lap 91. és 180. számaiban közzölt szabályrendelet, amely a vámok raktáraihoz fekvő elvámolatlan árukra vonatkozik, szeptember 1-én lép életbe. Augusztus 31-én az összes vámraktárakban fekvő ilyen árukat leltározni kell, még pedig a régi raktári díjakkal, szeptember 1-től kezdve pedig az új raktári fekbér-díjakat kell alkalmazni. Az új szabályrendelet szerint, 10 naponként fogják a raktárdíjakat kivetni a raktárakban fekvő elvámolatlan árukra. A szabályrendelet a vámtarifához simuló raktárdíjakat állapít meg, amelyek 100 kilogrammonként és naponként 2-6 lej között mozognak. Három hónapon túl hat hónapig a raktárdíj 50 százalékkal, hat hónapig pedig 100 százalékkal növekszik.

A hugysav áldozatait fájdalom gyötri

14
nagy prémium

Guta
Reumatizmus
Erelmesze-
sedés
Levertség

Ezt a szert
LANCEREAUX
professzor, az orvos-akadémia
volt elnöke ajánlja guta-
ütés elleni szernek.

URODONAL megment, mert feloldja a hugysavat

Fel a fejjel leverték, reumatikusok, szélütöttek, kik szenvedtek fejfájás és epidémiák miatt a áldozatai vagytok a hugysav fájdalmának. Az Urodonal feloldja a hugysavat és anélkül hogy ti észre vennétek, eltünteti az ártalmas savat, mint a meleg víz feloldja a cukrot. Dobjátok el a botokat és a mankókat, egyenesedjétek ki, mint ifjúságotok idejében. Hála az Urodonalnak, most már mindent, ami gyomornak kellemes, ehettek, sőt itt-ott még a kelletenél is többet. Salicil, colchicoul, jód, amelyekért olyan sokat fizettek, könnyen a legnagyobb rendetlenségben szaladnak az Urodonal elől. Hála az Urodonalnak, mert ennek következtében a leverték triss erőre kapnak, az impotensek visszanyerik életerejüket és az elegáns nő, akinek várát az Urodonal kitisztította, újra visszanyeri arca fiatalosságát és üdességét. Bárhol fel-

lelhető a hugysav, az képtelen felvenni a harcot az Urodonallal szemben, amely egy oldható anyag és nagy erővel mobilizálható. Az Urodonal a bárhol található hugysavat kikergeti a gyomorfalazat felső részén, az izmok táján és az érzékeny részekben javító hatással van. Az orvostani indikációhoz képest az organizmust ez a szor rendbehozza és egyedül képes gyógyítólag hatni. Valamikor régen ez a szer nem volt, most azonban ennek a szernek értéke minden vitán felül áll.

Dr. Beltoux,
a montpellieri orvosi akadémiából

Nyáron használjon SELS DE LITHINIE CHATELAIN-t, melyben Ön a legjobb asztali vizet kapja, Felüdít, lágy és emésztőképes. Gyártja az „Urodonal” laboratoriuma

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Két bécsi nagybank svájci segítséget vett igénybe

Tíz-tíz milliós kölcsönt kaptak a Niederösterreichische Escomptegesellschaft és a Wiener Bankverein — Amiről hallgatnak a bécsi lapok — A Schöller-bankház másfél milliót kapott egy svájci-amerikai csoporttól

Bécs, aug. 27. Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége elsőként, az egész világsajtót megelőzve közli a Niederösterreichische Escomptegesellschaft és a Wiener Bankverein folyamathoz való szanálását, amelynek következménye előreláthatólag a két pénzintézet fuziója lesz. Ez annál valószínűbb, mivel lapunk bécsi szerkesztőségének alábbi értesüléseiből kitűnik, hogy mindkét nagybank szanálását ugyanaz a tőkéscsoport vette kezébe.

A kötelezettségek zavartalan teljesítésének lehetővé tételére egy svájci-amerikai konzorcium az elmúlt héten tíz-tíz millió schillinget folyósított ugy a Niederösterreichische Escomptegesellschaftnak, mint a Wiener Bankvereinnek. Ugyanez a csoport a Schöller-bankháznak is másfél milliós kölcsönt nyújtott. Evvel kapcsolatban a Schöller-bankháznál is érdekes változások várhatók. Hogy vajon fuzióra kerül-e a sor a Schöller-bankháznál is, az eddig bizonytalan, tény azonban, hogy abban az esetben, ha Schöller-bankház a reorganizációs munkálatok befejezése után megtartja önállóságát, a cég élére új vezetés kerül, mivel a Schöller-család mindenképpen elveszti vezető pozícióját.

A Niederösterreichische Escomptegesellschaft és a Wiener Bankverein fuziójába előreláthatólag egy-két középbankot is be fognak vonni. Így mindenképp a Kompassbank beolvadásáról van szó.

A főzsdén elterjedt és a bécsi lapok által ugyancsak elhallgatott hírek szerint fontos események vannak készülöben Bécs egyik legrégebbi és leghíresebb magánbankjánál, a Reitzes-cégnél.

Reitzesék valamikor egyenrangú riválisai voltak Rothschildéknak és kimagasló szerepet játszottak az osztrák-magyar monarchia közgazdasági életében. A Reitzes-név néhány hét előtt bejárta az egész világsajtót abból az alkalomból, hogy a jelenlegi családfelelőse, Reitzes báró egy belvárosi séta alkalmából elvesztette nagyhirű, nagyértékű gyöngygyakláncát. A nyaklánc mindaddig nem került elő, habár megtalálójára ugyszólván tehát, mivel értékesítése ki van zárva. Minden ékszerész nyomban felismerné. A bécsi rendőrség a detektívek seregét mozgósította, az az angol biztosító intézet viszont, amelynél a nyaklánc teljes értékére biztosítva volt, több magándetektívet küldött Bécsbe. Mindaddig azonban nemcsak hogy nem sikerült a nyakláncot megtalálni, de a detektívek még csak nyomra sem akadtak.

A híres Pischinger csokoládé- és tortagyár is fizetéseképtelen. Az európai gazdasági válság hullámai a leghíresebb és szinte már fogalomná vált céget sem kímélik meg. Amint Bécsből táviratozzák, most Ausztria kereskedelmi életének legujabb szenzációjaként, a Pischinger csokoládé- és tortagyár jelentett fizetéseképtelenséget. A gyár 1849. évben alakult, gyártmányai nemsokára világhírességre tettek szert és a gyár forgalma milliókra ment. A cég most a fizetéseképtelenséget azzal magyarázza, hogy az utódállamok a gyár termékeire abnormálisan nagy vámokat vetettek ki és forgalma annyira megcsappant, hogy az üzem rezsijét sem tudta előteremteni.

Nem monopolizálják a gyümölcskivittel. Bucurestiből jelentik: A napokban különböző hírek terjedtek el arról, hogy a gyümölcskivittel monopolizálni fogják. E hírek teljesen alaptalanok. A gyümölcsexport továbbra is szabad marad. A kormány nem adott és nem is áll szándékában a jövőben sem adni nyílt, vagy rejtett monopóliumot a gyümölcsexportőrök egyesületének.

FILM KÖZLÖNY RIO RITA

(Filmoperett-bemutató a Central-mozgóban.)

Amerika és Európa metropolisáiban aratott sorozatos sikerei után Aradra is eljutott az első igazi slágerfilm-operett: a Rio Rita. Ez az eleven, fordulatos és ötletes jelenetekből összefűzött ragyogó filmoperett csupa slágerszámokból áll, melyeknek fülbemászó, kitűnő muzsikáját már régen fogalomná játszották a bár-zenekarok, iazzband-ek. Elsősorban a pazar kiállítású, frappáns beállítású kihozott revüjeleneteket kell kiemelniük, mint a slágeroperett leghatásosabb részeit. A Ziegfeld-görlök táncszámai, a zebbnél-szebb toalettek és a technicolor színezés természetes hatású színpompája megragadja a nézőt.

A film Mexikóban játszódik le. Forróvérű senorita a hősnője, akit a legüzesebb és leghíjósabb spanyol filmsztár: Bebe Daniels alakít. Bebe Daniels ezuttal szólal meg először a filmen és hangja meglepően tiszta, szépen csengő és iskolázott. Komoly, szeriöz énekszámai és ragyogó toqlettjei külön kiemelésre méltók. Partnere John Boles, az ideális hangosfilm-bonvivat. Kellemes, behízelgő hangja és megnyerő játékmódora már több filmoperett keretében jutott érvényre. Különösen Bebe Danielssal való nagy duettje, a Rio Rita elsőrendű slágere aratott világsikert. A rendezés nagy munkáját William Baron végezte, míg a láthatatlan zenekar irányításáért Baralle-t illeti a legnagyobb elismerés. (p.)

Aradon a felére csökkent a pékkenyér-fogyasztás!

Az aradi pékek szindikátusának

értekezlete nem döntött még a kenyérbélyeg-rendelettel kapcsolatos magatartásáról. Szombaton fizetik be a pauszát a Megyei Gazdasági Tanácsnál.

Az aradi Pékszindikátus ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen a gabonaértékesítési törvény intézkedései nyomán előállott helyzetet vitatták meg. Az egybegyűlt aradi pékek megállapították, hogy a törvény életbe léptetése óta a kenyérfogyasztás a felére csökkent, mivel a szegényebb néposztály most inkább lisztet vesz és otthon süti kenyerét. Sem hogy a kenyérbélyeggel megdrágított kenyeret vásárolja.

A pékek tiltakoztak az ellen is, hogy a kifli után járó pauszát július 23-ig visszamenőleg szedjék. A sütők álláspontja szerint ugyanis a Monitorul Oficial augusztus harmadiki számában megjelent rendelet negyedik paragrafusa szerint ezt az összeget csak július 28-ig kell visszamenőleg fizetni.

A jelenlegi helyzettel szembeni magatartásukkal kapcsolatban, végleges határozatot nem hoztak és úgy határoztak, hogy szombaton délután tíz órakor újabb összejövetelt tartanak, amikor is dönteni fognak a továbbiakra vonatkozólag. A mai határozat értelmében az említett pauszát szombatig nem fizetik ki és azt csak szombaton délután fogják letenni az illetékes hatóságnál, a Megyei Gazdasági Tanácsnál.

= **Bűnügyi zárlatot rendelt el a vizsgálóbíró Löwy Sándor vagyonára.** Temesvárról jelentik: Megírtuk annak idején, hogy a Fiat-művek feljelentést tett temesvári és környéki képviselője, Löwy Sándor ellen, hatszázezer lej bizományi áru értékének meg nem fizetése miatt. Emlékeztet, hogy a feljelentés után Löwy sulyos autókatasztrófa érte, mely miatt élete is veszélyben forgott. Most, hogy felépült, tovább folyik ellene a bűnvádi eljárás,

melynek során Tigoianu Demeter vizsgálóbíró elrendelte Löwy Sándor vagyonára a bűnügyi zárlatot.

Rádió műsor.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 28.

Bucuresti. 1.00. Gramofon. 6.00. Könnyű és román zene. 8.20. Gramofon. 9.40. Hangverseny. 10.15. Cotrus zongoraművész hangversenye orosz és lengyel szerzők műveiből. — Budapest. 9.15. A 2. honvédegyaloezred zenekarának hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. Orosz balalajka zenekar hangversenye. 4.00. Mesék a gyermekeknek. 5.00. Az aluminjum. 5.35. Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 6.35. Hangverseny. 8.00. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 9.00. A Bécsi Filharmoniai Zenekar Mozart hangversenye Salzburgból. Majd: Gramofonhangverseny. 11.15. Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon. 1.30. Palettzene gramofon. 4.00. Silvin zenekar. 8.00. A Bohéme négyes hangversenye 9.00. Zenekari szerenád közvetítése a salzburgi régi érseki palota udvaráról. 10.15. A Korngold-jazz tánczenéje Salzburgból. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar. 7.00. Rádiózenekar. 7.30. Jugoszláv szerzők dalai. 8.30. Nemzeti dalok. 9.00. A Slatin trió hangversenye. 10.00. Dalhangverseny. 10.50. Kávéházi zene. — Berlin. 5.00. Fuvószena a rádiókjálhításról. 9.00. Mozart szerenád Salzburgból. 10.00. Zenekari hangverseny. — Breslau. 7.00. Vidám énekkari számok gramofonon. 8.00. Vurstli cimen hangversenye. — Milánó. 5.00. Gramofon. 7.20. Vegyes zene. 9.00. Hangverseny. — Oslo. 10.05. Operaáriák Sztérenyi József közreműködésével. — Pozsony. 5.00. Gramofon. 5.30. Orgona játék. 6.00. Magyar óra. — Róma. 5.30. Zenekari verseny. 8.10. Gramofon. 9.00. Operatellőadás és zenés játék. — Varsó. 12.10—5.15. Gramofon. 6.00. Könnyű zene. 7.20. Gramofon. 8.15. Hangversenym. 10.30. Táncczene.

— Hamis pénzverdére bukkantak Bucaresti külvárosában. Bucurestiből jelentik: A csendőrök házkutatást tartottak és Joan Bibut nevű egyén lakásán, ahol ércpénzek hamisítására szolgáló teljes berendezést fedeztek fel. Kutatásaik közben 11 darab 20 és 2 lejes ércpénzre bukkantak. A pénzeket ón- és ólomkeverékből gyártották, amelyből négy és fél kilogramm sulyu tömböket foglalt le a rendőrség. A veszedelmes pénzhamisítót letartóztatták. Az eljárás folyik.

Ujságcímke a szívkamrában

Mesébe illő történet Jugoszláviában

Nagybecskerekéről jelentik: A jugoszláv bánati Nicolinci községben gyilkosság történt: szívenlőtték egy Nicolescu Zakó nevű embert. A községi orvos megállapította, hogy Nicolescut közvetlen közelből sörétes makkával lőtték agyon. A csendőrség gyanúja Margan Damján gazdálkodóra irányult, aki régi idő óta haragos viszonyban élt Nicolescu Zakóval. Margan a leghatározottabban tagadta, hogy ő gyilkolta volna meg Nicolescut, sőt alibit is akart bizonyítani, amikor a boncolás során sulyos gyanúkok merültek fel ellene. A boncolás alkalmával ugyanis a meggyilkolt Nicolescu bal szívkamrájában puskafojtásból eredő papírt találtak. A papír a 'verseci Gebirgsbote című újság egy darabkája volt, amelynek egyik oldalán a címzésből Reisz és Sus volt olvasható. A csendőrség megállapította, hogy a Sus a débánati Susara község megcsónkított címe és az ott lefolytatott nyomozás megállapította, hogy az újság Reisner János előfizetője volt. Reisner elmondotta, hogy néhány nap előtt dohányt vásárolt nála Margan Damian és a dohányt a Gebirgsbote egyik legutóbbi számába csomagolta. Margan ezek után belátta, hogy minden tagadása hiábavaló és bevallotta, hogy ő lőtte agyon Nicolescut, aki neki régi haragosa volt.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Apróhirdetések

ELLÁTÁS.

KÉT-HAROM diák leány vagy fiú teljes ellátásra felvétetik, v. Deák Ferenc-u. 38. 2838

URICSAI elvállal teljes ellátásra középiskolás fiú- vagy leánygyermeket, gondos felügyelet mellett, zongorahasználattal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2847

ALKALMAZÁS.

HAZMBSTER felvétetik. Iosif Vulcan (Kazinozy) ucca 4. 209

GOUVERNANTE perfect francia, német zongoratanitónő jobb családban állást keres. Címek „Idősebb nő” Cluj, Calea Morilor 143. 2840

LAKÁS.

OTSZOBAS, alkoves, modern lakás kiadó v. Szabadság-tér 8. Ugyanott nagy üzlethelyiség. 2844

KAPUALATTI bejárattal, butorozott szobát keresek. Ajánlatokat „DISCRET” jelíggel az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2846

URINO vagy fiatal házaspár kellemes otthonot találhat urinónél. Elegáns uccai szoba, különbejárattal, előszoba, esetleg konyahasználattal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2805

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KÉTSZOBAS, konyhas I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MODERN 2 szoba, előszoba, fürdőszoba azonnai kiadó, v. Hajó-ucca 32—36, 2842

EGY-K T és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 200

Kiadó lakás

Ujaradon, közvetlen a hid mellett modern 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, vízvezetékkel. 2839
Cím Ujarad, Strada Banatului (Főú) 197.

Megkezdődött az utószezon MENYHÁZÁN

Ezen a csodálatos fekvésű fürdőhelyen rendkívül olcsó feltételek mellett nyerheti vissza egészségét és kipihenheti fáradalmait.

Lakás és háromszori étkezés naponta 130 L.

Az „Aradi Közlöny” előfizetői részére 50%-os fürdőkedvezmény!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

ÜZLETEK.

KIADO főtéren üzlethelyiség október 1-től március 30-ig. Érdeklődni olasz foglaltatás Bulev. Reg. Maria 8. 2798

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTELESELDÁS.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

FOTÉLOK, hintaszék, vitrinek, szekrények, asztalok, székek, festmények, kis toalett asztalok, férfi és női órák, ékszerek, fali órák, iratszekrények, márványszobrok, indiai tálcák, tükrök, kredencok, antik órák, szőnyegek, gyermekágy, vas- és faágyak, matracok, dísz-tárgyak, iratszekrény, telefon, komplett szobaberendezések stb. stb. eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

Maculatura papir 5 kgros csomagokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.